

**Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä
varhaiskasvatuksen henkilöstölle**

Johanna Heikkinen ja Sesse Talja

Varhaiskasvatustieteen proseminarityö

Kevätlukukausi 2022

Avoin yliopisto

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Heikkinen, Johanna ja Talja, Sesse. 2022. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkitys varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Varhaiskasvatustieteen proseminarityö. Jyväskylän yliopisto. Avoin yliopisto. 61 sivua.

Tutkimuksessa selvitettiin positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevassa kaupungissa. Kehittämistyössä oli mukana kuusi päiväkotia ja näiden henkilöstö. Tutkimuksemme tarkoituksena on saada tietoa, minkälaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä. Lisäksi onko positiivisen pedagogiikan kehittämistyö muuttanut päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstön toimintatapoja ja toimintaympäristöä. Tutkimus on fenomenologinen ja aineistoa analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla. Tutkimuksen vastaajat koostuivat kuudesta kehittämistyössä mukana olleista päiväkodin varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, joista kyselyyn vastasi 17 henkilöä. Varhaiskasvatuksen henkilöstöön kuuluivat varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat ja ryhmäavustajat. Aineiston keruu suoritettiin Webropol verkkokyselynä kehittämistyössä mukana oleville varhaiskasvatuksen henkilöstölle työ sähköpostia käyttäen.

Tulokset osoittavat positiivisen pedagogiikan kehittämistyön on tuonut varhaiskasvatuksen henkilöstölle myönteistä ja vahvuusperustaista toimintakulttuuria työyhteisöön. Hyvän huomaamisella nähtiin olevan merkitystä ja vahvistavan myönteistä kohtaamista sekä toimintaympäristöä. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön nähdään syventävän pohdintojen ja reflektointien kautta omaa ammatti-identiteettiä tuoden myönteistä muutosta asenteisiin ja toimintatapoihin. Positiivista pedagogiikkaa toteuttamalla lisätään lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön hyvinvointia varhaiskasvatuksessa. Tämä näyttäytyy ympäristössä myönteisenä käyttäytymisenä ja ilmapiirinä sekä herättää oppimistä.

Asiasanat: positiivinen pedagogiikka, positiivinen kasvatustieteet, PERMA-teoria, hyvinvointi, onnellisuus

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ.....	2
1 JOHDANTO.....	5
2 POSITIIVINEN PSYKOLOGIA POSITIIVISEN PEDAGOGIIKAN P ERUSTANA JA PERMA-TEORIAN ALKULÄHTEENÄ.....	7
2.1 Positiivinen psykologia positiivisen pedagogiikan toimintatapojen perustana	7
2.2 Positiivinen pedagogiikka toimintatapana	8
2.3 PERMA-teoria hyvinvoinnin alkulähteenä.....	9
3 POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA VARHAISKASVATUKSESSA	13
3.1 Positiivinen pedagogiikka ja varhaiskasvatussuunnitelma	15
3.2 Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksen henkilöstön toimintatapana.....	16
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	18
4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset.....	18
4.2 Tutkimuskonteksti.....	19
4.3 Tutkimuksen lähestymistapa	20
4.4 Tutkimukseen osallistujat.....	21
4.5 Tutkimusaineiston keruu.....	21
4.6 Aineiston analyysi.....	22
4.7 Eettiset ratkaisut.....	24
5 TULOKSET.....	27
5.1 Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle.....	27
5.1.1 Varhaiskasvatushenkilöstön toiminta.....	28

5.1.2	Palaute varhaiskasvatuksen henkilöstölle.....	29
5.1.3	Päiväkodin työyhteisön ilmapiiri	30
5.2	Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö toimintatapojen uudistajana	31
5.2.1	Varhaiskasvatuksen henkilöstön toiminta	32
5.2.2	Positiivisen pedagogiikan näkyväksi tekeminen	34
5.2.3	Päiväkodin toimintaympäristön merkitys.....	35
6	POHDINTA.....	37
6.1	Positiivisen pedagogiikan viisi aihealuetta tutkimuksessa	37
6.2	Positiivinen pedagogiikka kehittämistyön jälkeen.....	40
6.3	Positiivisen pedagogiikan toteuttamisen keinot	41
6.4	Tutkimuksen arviointi.....	43
6.4.1	Luotettavuus	44
6.4.2	Tutkimuksen rajoitukset	45
6.5	Jatkotutkimusaiheet.....	45
	LÄHTEET	47
	LIITTEET.....	51

1 JOHDANTO

Positiivinen pedagogiikka perustuu positiiviseen psykologiaan, jota kuvataan vahvuuskasvatuksena. Positiivisessa pedagogiikassa korostuvat lapsen toimijuus, vahvuudet sekä positiiviset tunteet. (Trogen, 2021b, s. 26) Pedagogiikka on laadukkaan varhaiskasvatuksen kulmakivi, joka pohjautuu varhaiskasvatussuunnitelmaan (Sandberg, 2021, s. 18). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita määrittää varhaiskasvatuslaki (540/2018). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022, s. 7) tavoitteena on muun muassa varhaiskasvatuksen kehittäminen, edistäminen ja toteuttaminen.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022, s. 21) pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jossa lapsen kasvu ja kehitys tapahtuu lähiympäristössä sosiaalisessa kanssakäymisessä toisten ihmisten kanssa. Lasten oppiminen tapahtuu paremmin, kun lapsen hyvinvointi ja turvallisuus on taattu. Positiiviset tuntemukset ja sosiaaliset suhteet lisäävät lapsen oppimista. Varhaiskasvatuksen perusteet ohjaavat varhaiskasvatuksen henkilöstöä opastamaan lapsia elämäntapoihin, jotka lisäävät heidän hyvinvointiaan ja terveyttään. Varhaiskasvatuksen henkilöstö koostuu varhaiskasvatuksen opettajista, varhaiskasvatuksen sosionomeista, varhaiskasvatuksen lastenhoitajista ja ryhmäavustajista (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, luku 6). Tämän lisäksi päiväkodin kanssa yhteistyötä tekevät varhaiskasvatuksen erityisopettajat sekä sosiaali- ja terveysalan asiantuntijat.

Tutkimuksessa selvitettiin kuuden positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olleiden päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstön merkityksiä positiivisesta pedagogiikasta ja sen merkityksestä päiväkodeissa. Tutkimuksessa tutkitaan varhaiskasvatuksen henkilöstön merkityksiä toisin sanoen henkilöstön omakohtaisia ja yksilöllisiä kokemuksia asioista (Leskisenoja, 2017, s. 55). Tutkimukseen osallistuvien kuuden päiväkodin kehittämistyö toteutettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä avustuksella eteläpohjalaisen kaupungin varhaiskasvatuksessa. Tämä avustus liittyi Opetus- ja kulttuuriministeriön

valtionavustushakuun: Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–2021 (OKM, n/d).

Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön tavoitteena oli muun muassa vahvistaa pedagogiikan toimintakulttuuria varhaiskasvatuksessa ja tukea lasten huoltajia vanhemmuudessa. Tarkoituksena oli myös lisätä eriytettyä pienryhmätoimintaa suunnitelmallisesti ja olla apuna tukea tarvitsevien lasten oppimisessa sekä tukea lasten positiivista minäkuvaa oppijana. Tähtäimenä oli myös kokeilla ja löytää uusia työtapoja lapsiryhmän arjessa ja huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä siten, että pystyttäisiin tukemaan vanhempia lapsen kasvatustehtävissä.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kyselyn avulla positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kyselyn avulla, oliko kaupungin kehittämistyö tuonut varhaiskasvatuksen henkilöstölle uusia toimintatapoja työhön sekä millaisia merkityksiä henkilöstöllä oli positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä.

2 POSITIIVINEN PSYKOLOGIA POSITIIVISEN PEDAGOGIIKAN PERUSTANA JA PERMA-TEORIAN ALKULÄHTEENÄ

Positiivinen psykologia syventyy yksilön hyvinvointiin, resursseihin ja voimavaroihin sekä näiden kasvattamiseen. Positiivisen pedagogiikan taustalla on positiivinen psykologia. Positiivinen pedagogiikka on myönteinen tapa toimia ja huomata hyviä asioita toisissa. Hyvinvointiteoriaa on tutkinut tohtori Martin Seligman (2011, s. 37) ja kehittänyt sen pohjalta PERMA-teorian. Keskitymme seuraavaksi tarkastelemaan positiivisen psykologian, positiivisen pedagogiikan ja PERMA-teorian keskeisiä ajatuksia.

2.1 Positiivinen psykologia positiivisen pedagogiikan toimintatapojen perustana

Positiivisessa psykologiassa tutkitaan onnellisuutta ja hyvinvoinnin monimuotoisuutta (Seligman, 2011, s. 24). Myönteinen ja voimavaraperustainen lähestymistapa korostuu positiivisessa psykologiassa, ja sen tavoitteena on saavuttaa yksilön kukoistaminen. Kukoistamisella tarkoitetaan sellaista onnellisuuden tilaa, jossa yksilön tunne-elämä, vuorovaikutus ja henkinen hyvinvointi ovat huipussaan. (Leskisenoja, 2019, s. 17–18) Hyvinvointia on mahdollista opettaa yksilölle ja näin ollen hyvinvointia on mahdollista myös oppia (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen, 2016, s. 17). Avola ja Pentikäinen (2019, s. 38) tiivistävät, että positiivista psykologiaa voidaan hyvin kutsua hyvinvoinnin psykologiaksi. Positiivisessa psykologiassa tulee esiin toisen hyvän huomioiminen, ja siihen kuuluu olennaisesti toisten ihmisten vahvuuksien löytäminen sekä niiden käyttäminen (Leskisenoja, 2019, s. 17–18).

Avola ja Pentikäinen (2019, s. 108) sekä Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinen (2016, s. 27) ovat yhtä mieltä siitä, että jokaisessa ihmisessä on hyvää, joka lisääntyy hyvän voimistamisella. Avolan ja Pentikäisen (2019, s. 40–41) mukaan

positiivisen psykologian tehtävänä ei ole kuitenkaan muokata, mitätöidä tai vähätellä yksilön kielteisiä tunteita, vaan myös ne tulee käydä läpi. Kielteiset tunteet lisäävät yksilön halukkuutta toteuttaa myönteisiä muutoksia elinympäristössään (Leskisenoja, 2019, s. 22). Positiivisen psykologian tavoitteena on kasvat-
taa ympärillämme hyvää, josta jokainen ihminen tunnistaisi omat potentiaalinsa sekä voisi elää onnellisena ja voida elämässään hyvin (Leskisenoja, 2019, s. 47). Seligman (2011, s. 25) toteaaakin, että voimme saada omilla valinnoillamme itsemme voimaan hyvin. Seligman on aiemmin ajatellut positiivisen psykologian tarkoituksena olevan elämäntyytyväisyyden, mutta nykyään hän näkee merkityksellisemmäksi yksilön hyvinvoinnin ja kukoistamisen (Seligman, 2011, s. 27). Tähän hyvinvointiin ja kukoistamiseen päästään positiivisella pedagogiikalla.

2.2 Positiivinen pedagogiikka toimintatapana

Positiivinen pedagogiikka on kasvatustieteen näkökulma, joka pohjautuu positiiviseen psykologiaan (Ranta ym., 2020). Positiivinen pedagogiikka perustuu tutkimukselliseen kasvatustieteen filosofiaan, jonka päämääränä on edistää lasten hyvinvointia sekä oppimista (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 14). Fonsén ja Parrila (2017, s. 25) esittävät laadukkaasti varhaiskasvatusta toteutuvan silloin, kun lapsen hyvinvointi, hyvä kasvu ja oppiminen saavutetaan. Pedagogiikan ajatellaan olevan niitä toimintaperiaatteita ja metodeja, joilla kasvatusta sekä opetusta toteutetaan (Sandberg, 2021, s. 17).

Positiivisessa pedagogiikassa varhaiskasvatusta toteutavien henkilöstön tehtävänä onkin edistää lapsen kasvamista siten, että lapsi saa varhaiskasvatusta henkilöstöltä hyvät elämäntaidot (Troger, 2021b, s. 11). Avolan ja Pentikäisen (2019, s. 346) mukaan on tärkeää oppia monenlaisia elämäntaitoja ja kukoistusta, joita voi käyttää arjessa ja vuorovaikutussuhteissa. Ranta (2021, s. 20) tähdentää, että positiivinen innokkuus oppimiseen on myös yhteydessä lapsen toimijuuden ja kukoistamisen tukemisen kanssa. Kukoistus voidaan jakaa kolmeen osaan: emotionaalinen-, sosiaalinen- ja psykologinen hyvinvointi. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että ihminen on tunteidensa kanssa sopuissa, kokee kunnioitusta

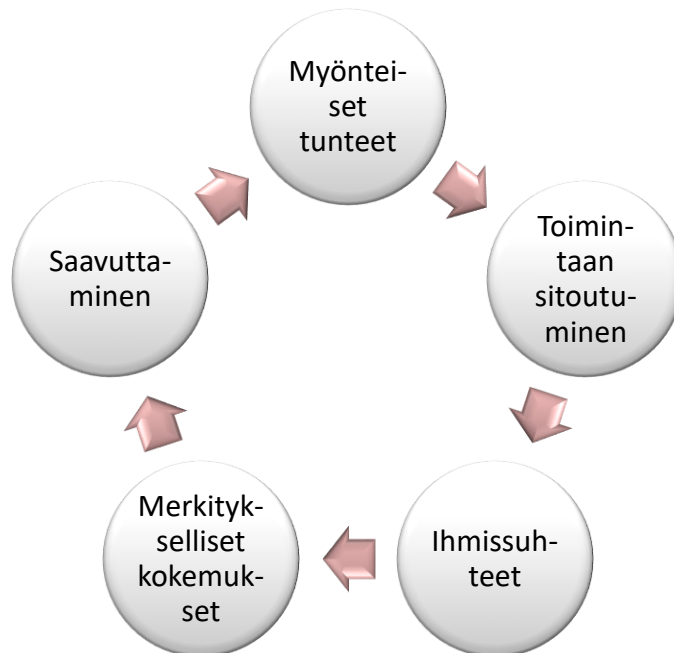
ja tuntee olevansa osa ryhmää sekä osaa arvostaa itseään ja tiedostaa vahvuutensa. (Trogen, 2021b, s. 23) Avola ja Pentikäinen (2019, s. 62–63) painottavat positiivisen pedagogiikan kasvattavan näitä kolmea osa-aluetta. Heidän mukaansa lapset saavat mahdollisimman parhaat lähtökohdat, kun painotetaan yksilön resursseja.

2.3 PERMA-teoria hyvinvoinnin alkulähteenä

PERMA-hyvinvointi teorian on kehittänyt tohtori Martin Seligman. Hyvinvoinnin Seligman (2011, s. 37) määrittelee olevan rakenne, joka muodostuu viidestä osa-alueesta (Kuvio 1). Nämä *viisi supervoimaa* pohjautuvat PERMA-teoriaan, jolla liitetään positiivinen pedagogiikka osaksi päiväkodin toimintaa. (Leskinen, 2019, s. 63, s. 64)

Kuvio 1.

PERMA-teoria (Seligman, 2011, s. 37).

Myönteiset tunteet. Hyvinvointi vahvistuu myönteisillä hetkillä, naurulla ja yhdessä jaetulla ilolla (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 42). Myönteisiä tunteita ovat myös yhteinen riemu, nautinto, hyvinvointi, hauskanpito, mielenkiinto sekä

luottamus (Leskisenoja, 2019, s. 65). Myönteisillä tunteilla eli emootioilla on hyviä seurauksia lasten käytökseen, sosiaalisiin suhteisiin, hyvinvointiin sekä sitoutumiseen. Positiivisten tunteiden kautta sisäistämme asioita paremmin. (Trogen, 2021b, s. 261) Myönteiset tunteet kasvattavat yhtäaikaaisesti yksilön ajattelu- ja toimintatapoja, vaikka tuovatkin vain lyhytaikaisesti hyvää oloa (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 148).

Positiiviset tunteet lisäävät ja luovat psykologisia voimavaroja, joita voidaan käyttää myöhemmässä elämänvaiheessa (Seligman, 2011, s. 76). Myönteisillä tunteilla on merkittävä teho oppimisessa, itsetunnon kehittämisessä ja yhteenkuuluvuuden tunteessa (Heikkinen, 2021, s. 13). Aidolla myönteisellä palautteella saavutamme positiivisen kasvatuksen supervoiman, jota voimme hyödyntää päivittäin arjessa (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 81–82). Ranta (2021, s. 22) avaa, että lämminhenkisellä, luotettavalla ja myönteisellä tunnelmalla tuetaan lasten oppimista ja sosiaalista kanssakäymistä ja tällä kannustetaan lasta avoimuuteen yhteisössään. Avola ja Pentikäinen (2019, s. 151) ovat yhtä mieltä siitä, että myönteisillä tunteilla lisätään tyytyväisyyttä ja kukoistusta, jonka vuoksi niillä onkin tärkeä rooli positiivisessa pedagogiikassa.

Toimintaan sitoutuminen. Sitoutuneisuus määritellään henkilökohtaisen käyttäytymisen ominaispiirteeksi, joka tulee esille tarkkaavaisuutena ja päättäväisyytenä. Innokkuus, viehätys ja osallistuminen ovat tuntomerkkejä sitoutumiselle sekä fyysiselle ja psyykkiselle motivaatiolle. Sitoutuneisuus on mittapuu laadulle, joka sopii hyödynnettäväksi eri tilanteissa. (Kalliala, 2008, s. 64) Sitoutunut ihminen on huolellinen, uskollinen, keskittynyt sekä pohdiskeleva. Hän havaitsee merkityksiä ja yhteyksiä menettelyjensä määränpäänä. (Leskisenoja, 2019, s. 93) Varhaiskasvatuksen henkilöstön sitoutuneisuus ohjaa myös lasta sitoutumaan. Osallisuuden ja sisäisen motivaation avulla sitoutuminen lisääntyy. (Leskisenoja, 2019, s. 94, s. 95)

Sitoutuminen on sitä, että ihminen on flow -tilassa, joka vie hänet mukanaan (Seligman, 2011, s. 26). Avola ja Pentikäinen (2019, s. 187) avaavat, että flow-tilaa luonnehditaan virtaamistuntemuksena, jossa yksilö toteuttaa omia

mielenkiinnon kohteitaan, ja tässä hetkessä yhdistyvät hänen taitonsa, potentiaallinsa ja tehtävän edellyttämä taso. Flow-tuntemus tuottaa yksilölle iloisuutta ja kukoistusta (Avola & Pentikäinen 2019, s. 184). Kukoistukseen ja ymmärrykseen on työkaluina luontevahvuudet, jotka johdattavat meitä kaikenkattavaa hyvinvointia kohden (Trogen, 2021b, s. 126). Positiivisuutta nimitetään sietokyvyn voimaksi. Tämän vuoksi pidämme vaikeuksia tilapäisinä, emmekä anna periksi vaan kuljemme sisukkaasti eteenpäin. (Trogen, 2021b, s. 177)

Ihmissuhteet. Sosiaaliset suhteet antavat elämälle tarkoituksia ja merkityksiä (Seligman, 2011, s. 31). Positiivinen pedagogiikka nousee esiin erilaisissa kohtaamisissa ihmisten kanssa, joten se peilautuu positiivisesti sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin (Leskisenoja, 2019, s. 47). Positiivinen pedagogiikka tulee näkyviin yhteisöllisyytenä ja ryhmäytymisenä. Myönteisyys kasvupohjana onkin iso resurssi yhteistoiminnalle ja se kasvattaa luottamusta toimijoiden kesken. (Leskisenoja, 2019, s. 52) Trogen (2021b, s. 23) esittää, että yksilön tuntemukset, kunnioitus ja yhteys ryhmään saavat aikaan hyväksyntää, sekä yksilö saa toimijuudellaan merkityksen omasta tärkeydestä ryhmälle.

Luottamukselliset, rakastavat ja positiiviset ihmissuhteet ovat lähtökohtana lapsen sopusointuiseen ja rauhalliseen kasvuun sekä mukautumiseen varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä (Leskisenoja, 2019, s. 111). Avola ja Pentikäinen (2019, s. 153) painottavat turvallisen ihmissuhteen merkitystä; siinä positiiviset emootiot toiminnan ja tekemisen avulla tallentuvat mieleen. Leskisenoja (2019, s. 114) korostaa, että hymy kasvattaa vastavuoroista iloa ja lujittaa sosiaalisia suhteita. Avola ja Pentikäinen (2019, s. 168) ovat samaa mieltä Leskisenojan kanssa siitä, että hymy kuuluu merkittävimpiin vuorovaikutustaitoihimme. Ihmissuhteita voidaan vahvistaa ystävällisyydellä ja sitä voidaan opetella. Tämä kasvattaa ihmisten hyvinvointia voimakkaasti. (Leskisenoja, 2019, s. 135) Avola ja Pentikäinen (2019, s. 131) toteavat hyvien ihmissuhteiden, auttamisen ja merkityksellisten kokemusten tuottavan onnellisuutta.

Merkitykselliset kokemukset. Merkityksellisuuden osatekijänä PERMA- teoriassa on sitoutuneisuus ja myönteisten tunteiden kasvaminen merkityksellisiin asioihin elämässä (Seligman, 2011, s. 46). Yksilön kokemuksista tulleet merkitykset saavat hänet kukoistamaan ja kasvattavat kehittymisen resursseja. Yksilön tuntiessa elämässään merkityksellisyyttä se auttaa häntä selviytymään vaikeuksista ja arjen rasituksesta. Merkitykset ja tavoitteet kuuluvat onnistumiseen. (Leskisenoja, 2017, s. 54) Yksilölle merkityksellisuuden tunteen antaa toimiminen kiinnostusten mukaan sekä vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuus. Osallisuus lujittaa yksilön tuntemuksia hänen merkittävydestä omana itsenään ja lapsiryhmässä. (Leskisenoja, 2019, s. 150) Seligman (2011, s. 32) toteaa, että yksilö ei voi erehtyä omien tuntemuksiensa kanssa. Hänen mukaansa tuntemuksista jää olennainen mieleen ajan kuluessa. Merkityksellisyyteen kuuluu yksilöiden käsitykset itsestään ja ihmiskunnasta ja se, että he löytävät sen mitä haluavat elämässään tavoitella (Leskisenoja, 2017, s. 54).

Saavuttaminen. Saavuttamista ovat oppiminen, onnistuminen ja voittaminen. Tätä ovat myös yksilön asettamat tärkeät tavoitteet ja niiden nimeäminen sekä lopuksi saavuttaminen. (Leskisenoja, 2019, s. 183) Kysymys on yksilön positiivisen asenteen kasvamisesta, joka luo toivoa päämääriin pääsemiseksi ja sisukkuutta voittaa koettelemukset (Leskisenoja, 2017, s. 56). Oma kykeneväisyys kuuluu myös olennaisesti saavuttamiseen. Yksilön käsitys taidoistaan ja kykeneväisyydestään koostuu jo hyvin varhain. (Leskisenoja, 2019, s. 184–185) Ihmiset pyrkivät saavuttamaan mainetta, menestystä ja kyvykkyyttä, saatuaan nämä yksilöt jatkavat saavuttamistaan (Seligman, 2011, s. 31–32). Trogen (2021b, s. 253) täsmentää, että vähäinenkin onnistuminen voimistaa yksilön päämäärään pääsemistä ja luottamusta itseensä. Varhaiskasvatuksen henkilöstön on merkityksellistä antaa lapsille mallia saavuttamisesta, onnellisuudesta ja kunnioituksen heittämisestä (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 20).

3 POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA VARHAIS- KASVATUKSESSA

Varhaiskasvatus perustuu suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen toimintaan, johon sisältyy kasvatusta, opetusta ja hoitoa (Heinonen ym., 2016, s. 21). Leskisenoja (2019, s. 43) tuo esille positiivisen pedagogiikan varhaiskasvatuksessa painottavan lasta kunnioittavaa vuorovaikutusta, auttamista ja hyvän näkemistä lapsessa. Positiivisen pedagogiikan keskipisteenä on luontevahvuuksien vahvistaminen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön lapselle antaman palautteen on hyvä olla aitoa ja ansaittua. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle on olennaista käsitellä positiivisten tunteiden ja lämpimän vuorovaikutuksen tärkeys lapsen oppimiselle ja kasvulle. (Kuvio 2.)

Kuvio 2.

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa (Leskisenoja, 2019, s. 43).

Positiiviseen pedagogiikkaan liittyy etenkin lapsen tukeminen osallisuuteen ja lapsilähtöinen toimintatapa (Ranta, 2021, s. 20). Tähän kuuluu asioiden

sanoittaminen sekä onnistumisten näkyväksi tekeminen (Leskisenoja, 2019, s. 57–58). Trogen (2021a, s. 77; 2021b, s. 87) täsmentää, että kasvatusta ei ole periksi antavaa, vaan rajat ja rakkaus kuuluvat osana positiivista kasvatusta. Eli kasvatusta ei ole salliva vaan rakkaudella ohjaava. Myönteisten kasvatustapojen avulla kasvatetaan lapsista onnellisia ja tyytyväisiä aikuisia (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 151). Tämän vuoksi on merkityksellistä, että lapsen elämän onnellisuudessa keskitytään nykyhetkeen ja realiteetteihin (Köngäs, 2019, s. 23). Myös Avola ja Pentikäinen (2019, s. 13) toteavat positiivisen ja vahvistavan kasvatuksen tukevan tätä ajatusta. Kuitenkin varhaiskasvatuksen henkilöstön tulee välittää ensin omasta hyvinvoinnistaan ja onnellisuudestaan, ennen kuin pystymme opettamaan sitä muille (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 135).

Varhaiskasvatuksen henkilöstön positiivisten asioiden näkeminen nousee esille heidän omasta mukanaolostaan ja kukoistuksestaan. Tämä vaatii varhaiskasvatuksen henkilöstöltä muutosta asenteeseen, joka tarkoittaa käytännössä tietoisesta keskittymistä hyvään ja hyvän sanoittamiseen. Prosessi kestää ajallisesti pitkään ja vaatii varhaiskasvatuksen henkilöstöltä todellista muutosta näkemyksiin. (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 33, s. 34) Positiiviseen pedagogiikkaan kuuluu varhaiskasvatuksen henkilöstön omien työskentelytapojen pohtiminen (Leskisenoja, 2019, s. 58). Myös Eskel ja Marttila (2013, s. 77) ovat tästä samaa mieltä, ja he tuovat esille, että suotuisan kasvuympäristön perustaminen edellyttää varhaiskasvatuksen henkilöstöltä valmiutta muutokseen ja taitoa pohtia yhteisön puitteita sekä jokaisen omaa työtä varhaiskasvatuksen henkilönä. Sandberg (2021, s. 162) kiteyttää ympäristöllä olevan vaikutusvoimaa yksilön toimintamallin kehittämisessä. Varhaiskasvatuksen henkilöstön sisäistäessä herkän ja toiminnallisen roolin heidän tulisi lähestyä lasta käytännön tasolla (Kalliala, 2008, s. 261). Tärkeä varhaiskasvatuksen vahvuus on lasten tyytyväisyys ja hyvinvointi (Hujala & Fonsén, 2011, s. 324).

Positiiviset tunteet muodostuvat yksilön muistiin ajattelemalla ja toimimalla luottamuksellisessa vuorovaikutuksessa (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 153). Varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lapsen hyvällä vuorovaikutussuhteella on havaittu olevan hyviä tuloksia lapsen oppimisessa ja kehittämisessä (Ranta,

2021, s. 55). Keltikangas-Järvinen (2012, s. 23) täsmentää lapsen kehityksen perustana olevan varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lapsen välisen sosiaalisen kanssakäymisen sekä kiintymissuhteen muodostumisen. Lapsi tarvitsee aikuisia tuekseen omaan kasvamiseensa ja oman ikäisten keskinäisiä myönteisiä vuorovaikutuksellisia suhteita oppimiseensa (Heikkinen 2021, s. 127). Rakentaakseen myönteisen kuvan itsestään lapsi tarvitsee paljon myönteistä palautetta ja kokemuksia onnistumisistaan (Keltikangas-Järvinen, 2012, s. 67).

Positiivisten tunteiden tiedostaminen ja voimistaminen tukee negatiivisten tunteiden nopeampaa läpikäymistä. Elämänmyönteisyyttä voidaan sanoa toipumiskyvyn käynnistäjäksi. (Trogen, 2021b, s. 177) Toipumiskyvyllä eli resilienssillä tarkoitetaan yksilön kykyä selviytyä vastoinkäymisistä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen, 2016, s. 39–40). Toipumiskyky merkitsee varhaiskasvatuksessa sitä, että huomioidaan lasten voimavarat ja vahvuudet (Kronqvist, 2011, s. 24). Avola ja Pentikäinen (2019, s. 109) esittävät, että yksilön on olennaista tunnistaa ja tuntea omat vahvuudet sekä tietoisesti harjoittaa niitä. Näin toimia autetaan lasta kasvattamaan voimakasta ja toipumiskykyistä perustusta itsetuntemukselle. Lapsi tarvitsee vahvuuksiaan ongelmien ratkaisemiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Resilienssi kehittyy sosiaalisessa kanssakäymisessä ja on tärkeänä punaisena lankana positiivisessa pedagogiikassa (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen, 2016, s. 42). Positiivinen ja laadukas pedagogiikka, useat erityisen pedagogiikan tuet sekä ratkaisukeskeisyys sisältyvät vahvuusperustaiseen tukeen (Sandberg, 2021, s. 20).

3.1 Positiivinen pedagogiikka ja varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatuksen arvoperustana on laadukas pedagogiikka, joka tarkoittaa suunnitelmallisuutta ja tarkoituksellisuutta varhaiskasvatuksen toteutuksessa (Sandberg, 2021, s. 18). Kronqvist (2011, s. 15) täsmentää, että hyvään ja laadukaaseen varhaiskasvatukseen kuuluu olennaisesti se, miten varhaiskasvatusta toteutetaan. Tämä vaatii siis sitä, että jokaisella yhteisön varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on ydinosaa ja he osaavat tunnistaa vastuunsa kasvattajina.

Laadukas varhaiskasvatus pohjautuu moniammatillisiin tiimeihin ja työyhteisöihin, jotka ovat vastuussa lasten kasvattamisesta yksilöllisesti. (Sandberg, 2021, s. 23–24) Lapsen kannalta varhaiskasvatus voi olla ennalta-arvaamattoman merkittävää sopeutumiskyvyn ja kokonaisvaltaisen kehityksen osalta (Kronqvist, 2011, s. 25).

Lapsen mielenkiinnon kohteet ja vahvuudet ovat perusta pedagogiselle toiminnalle. Myös varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaavat varhaiskasvatuksen henkilöstöä selvittämään jokaisen lapsen vahvuudet. (Sandberg, 2021, s. 39) Varhaiskasvatuksessa jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, jotta jokaisen lapsen etuudet ja perustarpeet tulevat huomioituksi (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 12§, 4§). Varhaiskasvatussuunnitelmaa (2022, s. 6) tehdessä on merkityksellistä tietää lapsen taidot, vahvuudet, mielenkiinnon kohteet ja henkilökohtaiset tarpeet. Varhaiskasvatussuunnitelmaan dokumentoitavat tavoitteet kuvailevat, kuinka lasta pedagogisesti autetaan hänen kehityksessään, oppimisessaan ja hyvinvoinnissaan. Kronqvist (2011, s. 29) puolestaan ajattelee, että lapsen vahvuudet, minäpystyvyys ja voimaantumisen tuntemukset pitää ottaa kokonaisvaltaisesti huomioon varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa.

3.2 Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksen henkilöstön toimintatapana

Positiivisen pedagogiikan toteutuksen ydin on, että varhaiskasvatuksen henkilöstö keskittyy sosiaalisessa kanssakäymisessä toisten arvostamiseen ja motivoimiseen sekä asioiden kyselyyn ja kuuntelemiseen (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 72). Varhaiskasvatuksen henkilöstön myönteisellä otteella perustetaan yhteys viiden pylvään mallin mukaisesti vuorovaikutussuhteelle, arvostukselle, ennakoimiselle ja myötätuntoiselle johtajuudelle sekä myönteiselle rajojen asettamiselle (Trogen, 2021b, s. 43). Ranta (2021, s. 59) täsmentää, että lapsen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön väliseen myönteiseen vuorovaikutussuhteeseen vaikuttaa se, että lapsen sanomaa kunnioitetaan. Trogenin (2021b, s. 76) mukaan ennakointia käyttämällä varhaiskasvatuksen henkilöstö voi minimoida ja

ennaltaehkäistä konflikteja. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toimii koko ajan mallina lapsen käyttäytymiselle ja toimimiselle (Sandberg, 2021a, s. 173).

Varhaiskasvatuksen henkilöstön herkkyys lapsia kohtaan on laadukkaan varhaiskasvatuksen edellytys (Kalliala, 2008, 262). Myös Trogenin (2021a, s. 72) mukaan varhaiskasvatuksen henkilöstön tulee olla herkkä, empaattinen ja huomioida lapset kokonaisvaltaisesti. Hänen mukaansa tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että lapset määräävät ja päättävät kaikesta. Toisin sanoen rajat ja rakkaus tuovat turvallisen ja luottamuksellisen tunteen lapselle (Trogen, 2021a, s. 77). Lasten tarpeiden tunnistamisesta ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta välittyvä ilo kasvattaa myönteistä kasvuilmapiiriä ryhmässä (Opas, 2013, s. 163).

Ryhmässä varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvointi tuo lapsille hyvinvointia (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 328). Varhaiskasvatuksen henkilöstön vastuulla on perustaa sellainen toimintaympäristö missä lapsilla on hyvä olla (Trogen, 2021b, s. 30). Avolan ja Pentikäisen (2019, s. 63) mukaan tämä toteutuu siten, että varhaiskasvatuksen henkilöstö keskittyy lapsen resursseihin. Merkityksellistä on se, mitä varhaiskasvatuksen henkilöstö ajattelee lapsen toimimisesta. Kaikki lapset tahtovat toimia hyvin, koska silloin on mahdollisuus saada vertaisiltaan ja varhaiskasvatuksen henkilöstöltä myönteistä palautetta. (Sandberg, 2021, s. 173) Aidosti myönteisellä palautteella vahvistutaan, kasvetaan ja kehitetään sekä lopuksi saavutetaan kukoistaminen (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 82). Positiivisen pedagogiikan ensisijaisena tarkoituksena on onnellisuuden kasvataminen (Leskisenoja, 2019, s. 41).

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksessa selvitettiin positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olevien päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstön saamia merkityksiä positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin positiivisen pedagogiikan toimintatapoja päiväkodeissa. Merkityksellä tarkoitetaan henkilökohtaista kokemusta yksilölle, missä hän kokee oman tapansa toimia merkitykselliseksi ja tärkeäksi omassa elämässään (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 249). Kokemuksessa korostuu sen ainutkertaisuuden ja subjektiivisuuden liittävä sekä havaittava ilmiö (Toikkanen & Virtanen, 2018, s. 9). Tutkimus oli laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus, jonka aineisto muodostui positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olevien päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstölle tehdystä kyselystä, joka toteutettiin verkkokyselynä. Tutkimusta analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin kautta.

4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksemme tarkoituksena on saada tietoa, minkälaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä. Lisäksi onko positiivisen pedagogiikan kehittämistyö muuttanut päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstön toimintatapoja ja toimintaympäristöä. Tutkimuksemme sijoittuu varhaiskasvatuksen tieteenalaan, koska se suuntautui varhaiskasvatuksessa työskentelevään varhaiskasvatuksen henkilöstöön. Tutkimuskysymyksemme ovat:

1. Mitä merkityksiä positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on tuonut varhaiskasvatuksen henkilöstölle?
2. Minkälaisia toimintatapoja positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on tuonut varhaiskasvatuksen henkilöstölle työyhteisöön?

4.2 Tutkimuskonteksti

Tutkimukseen osallistui yhteensä kuusi päiväkotia. Näissä positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on toteutettu viime aikoina eteläpohjalaisen kaupungin varhaiskasvatuksen hakeman ja Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän avustuksen *Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021* avulla. Tämän avustuksen perustana oli hallituksen ohjelma, jonka pyrkimys oli sivistyksen, koulutuksen ja osaamisen olevan tulevaisuudessakin yhteiskunnan kivijalka. Hallitusohjelman mukaan varhaiskasvatuksessa tuli taata yhdenvertaiset edellytykset yksilölliseen ja mukautuvaan oppimiseen sekä tukeen. Valtionavustuksella on olennainen osuus varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun sekä tasa-arvon kehittämisohjelmassa. Avustuksella autettiin muuttumattomien toimintatapojen, perustusten ja käytäntöjen edistämistä. (OKM, n/d) Tällä avustuksella toteutettiin positiivisen pedagogiikan kehittämistyö.

Kehittämistyön toteuttaminen. Eteläpohjanmaalainen kaupunki oli aiemmin kouluttanut varhaiskasvatuksen henkilöstöä positiiviseen pedagogiikkaan. Tähän positiivisen pedagogiikan teoriaan pohjautuen kaupunki halusi tuoda teorian käytäntöön lisäresurssin avulla. Pilottipäiväkodeiksi valikoitui viisi erikoista päiväkotia ja yksi avoin päiväkotia. Tutkimuksessa päätimme puhua kuudesta päiväkodista. Avustuksella saatiin lisäresursseja, jolla tarkoitettiin yhtä varhaiskasvatuksen sosionomia ja kahta varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. He toimivat yhdessä tiiminä ja jalkautuivat päiväkoteihin. Päiväkodeissa pyrittiin kehittämään toimintaa lapsiryhmissä siten, että ympäristö lasten oppimiseen ja tunnelma ryhmässä olisi optimaalinen. Tämän lisäksi oli panostettu lasten vanhempien kanssa tehtävään yhteistoimintaan tavoitteena tukea ja ohjata heitä vanhemmuudessa siten, että se tukisi lapsien kehitystä ja oppimista. Tavoite oli myös kehittää varhaiskasvatushenkilöstön ja erilaisten yhteistyötahojen kanssa tehtävää yhteistoimintaa. Kehittämistyön tarkoituksena oli muun muassa vahvistaa varhaiskasvatuksessa pedagogiikan toimintakulttuuria ja tukea lasten huoltajia vanhemmuudessa. Päämääränä oli myös lisätä eriytettyä pienryhmätoimintaa suunnitelmallisesti sekä tukea sitä tarvitsevien lasten oppimisen tueksi sekä

positiivisen minäkuvan muodostamiseksi oppijana. Tämän lisäksi tähtäimenä oli löytää ja kokeilla uusia työtapoja lapsiryhmän arjessa ja yhteistyössä huoltajien kanssa siten, että pystyttäisiin tukemaan lapsen kasvatustehtävissä. (Hakemus 110884)

4.3 Tutkimuksen lähestymistapa

Tutkimuksemme on laadullinen tutkimus. Tutkimusaineistolla on tarkoitus selvittää kehittämistyön aikaansaamia muutoksia varhaiskasvatushenkilöstössä ja heidän saamia merkityksiä positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä. Tutkimuksessa käytetään empiiristä lähestymistapaa, koska tarkoituksena on tuoda kyselyn avulla esiin varhaiskasvatushenkilöstön kokemuksia positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksellisyydestä. Toikkanen ja Virtanen (2018, s. 9) avaavat, että henkilön kokemukset antavat merkityksiä hänelle itselleen sekä mahdollisuuden jakaa omia tuntemuksiaan toisille. Pattonin (2015, s. 263) mukaan empiirinen tutkimus pohjautuu tietoisuuteen, joka saa alkunsa merkityksellisistä tuntemuksista. Myös Tuomi ja Sarajärvi (2013, s. 21) avaavat laadullisen tutkimuksen olevan kokemuksellista ja sen tarkoituksena on saada objektiivista tietoa.

Tavoitteena on myös selvittää, kuinka positiivinen pedagogiikka toteutuu varhaiskasvatuksessa, onko positiivisen pedagogiikan kehittämistyö tuonut varhaiskasvatushenkilöstölle uusia toimintatapoja. Tuomen ja Sarajärven (2013, s. 21) mukaan empiirisessä analyysissä painottuvat aineiston kerääminen ja aineiston käsittelymenetelmät, joten tutkimusraportissa on tuotu esille, miten tutkimusaineistomme on kerätty ja analysoitu. Myös Patton (2015, s. 332) painottaa analysoinnin ymmärryksen merkittävyyttä laadullisessa tutkimuksessa. Tutkimukssamme selvitetään varhaiskasvatushenkilöstön kokemusten kautta saatuja merkityksiä, joten siinä on fenomenologisia ja hermeneuttisia piirteitä. Tuomen ja Sarajärven (2013, s. 34) sekä Laineen (2018, s. 29) mukaan fenomenologia perustuu yksilöiden merkityksiin, joihin vaikuttavat yksilön kokemukset ja

ympäristö. Laine (2018, s. 29) tarkentaakin merkitysten olevan ensisijaisesti tutkimuksen kohteena fenomenologisessa ja hermeneuttisessa ihmistutkimuksessa.

4.4 Tutkimukseen osallistujat

Tutkimuksen vastaajat muodostuivat kuuden kehittämistyössä mukana olleen päiväkodin varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, joita oli yhteensä 17 osallistujaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö koostui varhaiskasvatuksen opettajista, varhaiskasvatuksen lastenhoitajista ja ryhmäavustajista. Tutkimuksemme aineisto kerättiin varhaiskasvatuksen henkilöstöltä Webropol -kyselyn avulla.

4.5 Tutkimusaineiston keruu

Tutkimus oli laadullinen tutkimus, jonka aineisto kerättiin tammikuussa 2022 positiivisen pedagogiikan kehittämistyöhön osallistuvien kuuden päiväkodin varhaiskasvatuksen henkilöstöltä saatamme hyväksytyn tutkimusluvan eteläpohjanmaalaiselta kaupungilta. Tuomi ja Sarajärvi (2013, s. 21) avaavat kvalitatiivisen tutkimuksen olevan kokemusperäistä, ja sen päämääränä on saada puolueetonta tietämystä.

Tutkimuksen toteuttaminen. Menetelmänä tutkimuksessamme käytettiin kyselyä (Liite 2). Kyselylomakkeen kysymykset laadittiin positiivisen pedagogiikan kehittämistyön sekä positiivisen pedagogiikan ja PERMA-teorian pohjalta. Kysely lähetettiin kehittämistyössä mukana oleville varhaiskasvatuksen henkilöstöille verkkokyselynä, joka sisälsi yhdeksän tutkimuskysymystä sekä tutkiskanoja. Myös Tuomi ja Sarajärvi (2013, s. 71) kertovat kyselyn olevan perinteinen tapa kerätä aineistoa tutkimukseen, mikä nykyään tapahtuu usein sähköisenä. Lähetimme tutkimusluvan, tutkimussuunnitelman ja tietojenkäsittelysopimuksen (2kpl) kaupungin varhaiskasvatuspäällikölle. Tietojenkäsittelysopimus tehtiin, koska tutkijoilla ei ollut mahdollisuutta saada käyttöönsä kaupungin Webropol tunnuksia. Tästä syystä varhaiskasvatuspäällikkö hallinnoi kyselyä. Tutkimusluvan hyväksymisen jälkeen toimitimme kysymykset varhaiskasvatuspäällikölle, joka siirsi kysymykset Webropol järjestelmään. Tämän jälkeen

varhaiskasvatuspäällikkö lähetti linkin kyselyyn työsähköpostiimme. Seuraavaksi lähetimme kuuden positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olevien päiväkotien johtajille työsähköpostiin saatekirjeen (Liite 1) sekä linkin Webropol kyselyyn. Mukaan olimme laittaneet liitteeksi tiedotteen (Liite 3) ja tietosuojailmoituksen tutkimuksesta (Liite 4). Saatekirjeessä pyysimme päiväkodin johtajia välittämään tutkijoiden tekemän kirjeen linkkeineen ja liitteineen varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Viikon kuluttua ensimmäisen viestin lähetyksestä lähetimme muistutusviestin varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Kysely oli vastaa- jille avoimena 26.1.-9.2.2022 välisenä aikana. Saimme varhaiskasvatuspäälliköltä kyselyn vastaukset suojattuun työsähköpostiimme, josta tulostimme tutkimusai- neistomme paperiversioksi. Webropol ohjelma oli valmiiksi jaotellut vastaukset kysymysten alle satunnaiseen järjestykseen, tämä helpotti aineiston käsittelyä ja kokonaisuuden hahmottamista. Tämän jälkeen perehdyimme tutkimuksen ai- neistoon huolella, että saisimme mahdollisimman perusteellisen kuvan tutkitta- vasta ilmiöstä.

Aineiston kerääminen. Tutkimus aineisto kerättiin kaupungin tunnuksilla Webropol -verkkokyselynä. Kysely lähetettiin työsähköpostiin, koska tämä mah- dollisti varhaiskasvatuksen henkilöstön vastaamisen itsevalittuna ajankohtana. Kyselyssä ei kerätty osallistujien tunnistettavia henkilötietoja, joten vastaajien anonymiteettisuoja säilyi. Anonymiteettisuojan säilyminen on Pattonin (2015, s. 893) mukaan merkityksellistä ja lisää vastaajien arvostusta sekä halukkuutta vas- tata kyselyyn. Kysymykset olivat pääsääntöisesti avoimia kysymyksiä, lukuun ottamatta ammattinimike -kohtaa. Aineistoa tuli yhteensä 21 sivua. Tämän jäl- keen aineistoa analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla. Tekstissä käytimme Arial kirjasintyyliä, fonttikoko oli 12 sekä rivivälinä 1,5.

4.6 Aineiston analyysi

Tutkimuksemme on laadullinen tutkimus, jotta tutkijat saavat varhaiskasvatuk- sen henkilöstön merkityksien kautta paremmin näkyville päiväkodeissa olevat positiivisen pedagogiikan kehittämistyön tulokset. Pattonin (2015, s. 739)

mukaan laadullisessa tutkimuksessa olennaista on kontekstien ymmärtäminen laajasti. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa lähennetään aineistolähtöisesti eli induktiivisesti (Tuomi & Sarajärvi, 2013, s. 95). Aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä tarkoitetaan sitä, että aineistoa kuvaillaan sanallisesti sekä liitetään käsitteitä yhteen. Tästä muodostuu vastaus tutkimuskysymykseen. (Tuomi & Sarajärvi, 2013, s. 106, s. 112)

Perehdymme tutkijoina huolellisesti tutkimuksen aineistoon, lähde materiaaleihin ja aiempiin tutkimuksiin sekä menetelmiin tehdessämme tutkimusta. Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella empiirisen aineiston pohjalta kyselyllä saatua aineistoa, tulkitsemalla ja päättelykyvyn avulla peilata olemassa olevaa teoriaa toisiinsa. Tulkitsemalla selkeytetään tutkimusaineistosta nousevia merkityksiä ja tehdään johtopäätöksiä (Hirsjärvi ym., 2009, s. 229-230). Avaamme alla analyysin vaiheita:

Aineiston pelkistäminen. Tutkimusaineiston saatuaamme perehdyimme vastauksiin huolellisesti. Aineistomme oli monipuolinen, joten aloitimme jakamalla aineiston osiin värikoodein. Tuomen ja Sarajärven (2013, s. 109) mukaan pelkistämässä eli redusoinnissa otetaan pois tutkimukseen kuulumattomat asiat ja vastauksista alleviivataan erivärisillä kynillä tutkimuksen kannalta olennaiset asiat eli koodataan. Tutkimusaineistomme käsittelyssä etenimme pelkistämällä vastaukset eli poistamalla epäolennaiset asiat ja koodaamalla tutkimuksemme kannalta tärkeät asiat. Tämän jälkeen järjestimme aineiston uudestaan sekä ryhmittelimme aineiston, jota havainnollistamme liitteessä 5. Tuomi ja Sarajärvi (2013, s. 109) avaavat tutkimuskysymysten vastausten tiivistämisen ja aineiston pelkistämisen merkitystä. Tutkimusaineistoa pelkistäessä huomasimme yhteneväisyyksiä Seligmanin (2011, s. 37) kehittämän PERMA-teorian ja Leskisenojan (2019, s. 64) *viiden supervoiman* kanssa. Tämä auttoi tutkijoita aineiston ryhmittelyssä ja luokittelussa.

Aineiston ryhmittely. Seuraavaksi etsimme aineistosta yhteneväisiä sanoja ja eroavaisuuksia saadaksemme aineiston ryhmiteltyä johdonmukaisesti. Patton (2015, s. 1178) toteaaakin analyysin tarkoittavan tekstistä yhteneväisten sanojen etsimistä. Yhteneväisiä tai poikkeavia käsitteitä haetaan tutkimusaineistosta,

josta samankaltaiset käsitteet kootaan yhteen omaksi luokakseen (Tuomi & Sarajärvi, 2013, s. 110). Tämän ryhmittelyn jälkeen tutkimusaineistosta muodostuivat alaluokat (15kpl), joiden ryhmittelystä rakentuivat yläluokat (6kpl) ja näiden yhdistämisestä taas muodostuivat pääluokat (2kpl).

Aineiston käsitteellistäminen. Seuraavaksi seurasi aineiston käsitteellistäminen, jossa tutkimuksesta poimittiin tutkimuksen osalta keskeinen tieto. Tämän perusteella saatiin teoreettisia käsitteitä ja niiden pohjalta teimme johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi, 2013, s. 111) Tutkimuksen aineistolähtöinen sisällönanalyysi jatkui kokemusperäisestä aineistosta teoreettiseksi näkökulmaksi (Tuomi & Sarajärvi, 2013, s. 112–113). Tutkimusaineiston ryhmitellyille alaluokille; hyvän ja vahvuuksien huomaaminen sekä kannustaminen ja kehuminen, muodostui yläluokaksi: positiivinen pedagogiikka näkyväksi (Liite 5).

4.7 Eettiset ratkaisut

Anonymisointi. Tutkijat toimivat tieteellisten sääntöjen mukaisesti tutkimusta tehdessä. Tutkimuksessamme ei käsitelty tunnistettavia henkilötietoja, koska Tuomen ja Sarajärven (2018, s. 127) mukaan tutkimuksen aineisto tulee anonymisoida eli vastaajat eivät ole tällöin tunnistettavissa. Ammattinimikeitä kysyimme siksi, että jos vastaajien määrä olisi ollut runsas, olisimme voineet rajata tutkimusaineistoa ja käyttää vain jonkin ammattinimikkeen vastauksia. Proseminaaritutkielmassa käytimme lähdeviittauksia asianmukaisella tavalla sekä tutkimuksessa huomioimme hyvän tieteellisen käytännön ohjeita, kuten Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012) ohjeistaa näin toimimaan.

Kyselyn toteutus. Ensin muodostimme tutkimuskysymykset ja kyselyn kysymykset. Tämän jälkeen testasimme tutkimuksen kyselyn kysymyksiä, näiden toimivuuden varmistamiseksi ja lähetimme esikyselyn sähköpostitse testihenkilölle. Seuraavaksi lähetimme kyselyn linkin Webropol -kyselyyn kehittämissä mukana olevien varhaiskasvatushenkilöstön johtajien työsähköpostiin kuuteen eri varhaiskasvatyüksikköön. Varhaiskasvatyüksiköiden johtajat jakoivat kyselyn linkkeineen omien päiväkotiansa varhaiskasvatyüksiköstölle.

Tiedossamme, ei ole yksittäisiä vastaajia, koska emme tienneet vastanneiden henkilötietoja. Linkin ohella viestiin liitettiin saateteksti (Liite 1), tiedote (Liite 3) ja tietosuojailmoitus (Liite 4). Webropol -kyselyn vastaukset tallentuivat automaattisesti ja anonyymisti sivustolle. Kyselyyn laitettiin mukaan linkki tietosuojailmoitukseen, sekä vastaajia muistutettiin kyselyn lopettamisen mahdollisuudesta missä vaiheessa tahansa vastaamisen aikana. Varhaiskasvatushenkilöstölle lähetettiin 70 kyselyä. Tutkimuksen kyselyyn vastasi varhaiskasvatuksen henkilöstöstä yhteensä 17 henkilöä eri ammattinimikkeistä: varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja ryhmäavustaja (Liite 6). Kyselytutkimuksessa tulee soveltaa tieteellisen tutkimuksen sääntöjen mukaisia ja eettisesti luotettavia tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä (Kohonen ym., 2019, s. 11).

Tutkimuksen käsittely. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja tutkimuksen kyselyn olisi voinut keskeyttää missä tutkimuksen vaiheessa tahansa. Jos henkilö keskeytti tutkimukseen osallistumisen, niin tiedot eivät talleneet järjestelmään. Aineiston käsitteli tutkimuksen tekijät Johanna Heikkinen ja Sesse Talja sekä proseminarityönohjaaja KT Tiina Lämsä. Tämän lisäksi aineistoa kommentoivat opiskelijat 10 hengen suljetussa opiskelijaryhmässä.

Tutkimusaineiston säilytys ja hävittäminen. Ainostaan tähän tutkimukseen käytettiin tämän kyselyn vastauksia. Kyselyn vastaukset tulostettiin analysoimista varten, ja tutkimusaineistoa säilytettiin lukollisessa kaapissa. Tutkimusaineistoa tutkimuksen ajan käyttävät vain tämän tutkimuksen tutkijat. Tutkimusaineisto hävitetään tutkimuksen päätyttyä ja tutkimuksen hyväksytyksi tulemisen jälkeen asianmukaisesti, kuten Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012, s. 6) vaatii käsittelemään tutkimusaineistoa tieteellisten edellytysten mukaisesti.

Objektiivisuus. Tutkimuksen eettisestä näkökulmasta katsoen tarkastelemme tutkijoiden ja tutkittavien välistä yhteyttä. Tutkijat olivat työsuhteessa yhdessä tutkimuksen piiriin kuuluvassa päiväkodissa, joten päiväkodin varhaiskasvatuksen henkilöstö oli heille entuudestaan tuttu. Myös positiivisen pedagogiikan kehittämistyöhenkilöt työskentelivät entuudestaan kehittämistyössä mukana olleissa päiväkodeissa ja toivat nyt kehittämistyön muodossa

päiväkoteihin mukaan kehittämistyön mukana tulleita vaatimuksia. Tästä syystä rajasimme itsemme ja kolme kehittämistyöntekijää pois tutkimuksesta. Tutkimuksessa tutkija pyrkivät olemaan mahdollisimman objektiivisia tutkimuksen suhteen. Välttimme tietoisesti työssä keskustelemasta meneillään olevasta tutkimuksesta ja siihen liittyvistä asioista. Kuten Patton (2015, s. 1469) sekä Tuomi ja Sarajärvi (2013, 135–136) painottavat, puolueettomuuden ja erehdysten minimoimisen olevan tärkeä asia tutkimusta tehdessä.

Luotettavuus. Tutkijoille reflektointi ja lojaalius tutkimuksen aineistoa kohtaan on ollut merkityksellistä koko tutkimuksen ajan. Olemme kuvanneet tutkimuksen erivaiheita, siten että etenemme tutkimuksessa johdonmukaisesti vaihe vaiheelta. Tutkimuksessa lisätään luotettavuutta raportoimalla tutkimuksen eri vaiheita (Hirsjärvi ym., 2009, s. 232). Tutkimusaineistoa kuvasimme poimimalla ja nostamalla esiin vastaajien vastauksia käyttämällä tutkimuksessa vastaajien kirjoittamista merkityksistä sitaatteja.

5 TULOKSET

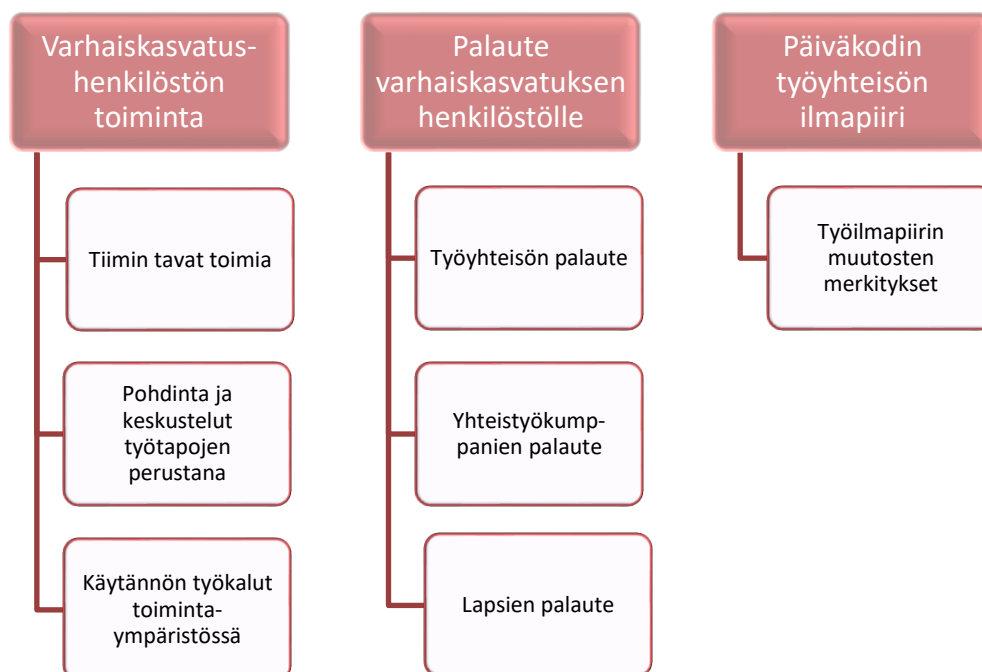
Tutkimme kaupungin kehittämistyössä mukana olleen kuuden päiväkodin henkilöstön merkityksiä positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä ja selvitämme positiivisen pedagogiikan toimintatapoja päiväkodeissa. Etenemme tuloksien esittelyssä tutkimuskysymyksiä mukaisessa järjestyksessä.

5.1 Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Ensimmäinen tutkimuskysymyksemme tarkastelee positiivisen pedagogiikan kehittämistyön toteutuksesta tulleita merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Tulostemme mukaan varhaiskasvatushenkilöstön merkitykset voidaan jakaa kolmeen ryhmään: varhaiskasvatushenkilön toiminta, palaute varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja päiväkodin työyhteisön ilmapiirin. Nämä ryhmät kuvaavat varhaiskasvatushenkilöstön merkityksiä. Kuviossa 4. havainnollistamme positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä.

Kuvio 4.

Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä varhaiskasvatuksessa.

Tutkimuksesta ilmenee, että varhaiskasvatushenkilöstön tiimin sisäinen yhteistyö on parantunut ja pedagoginen pohdinta sekä keskustelut ovat lisääntyneet merkittävästi. Varhaiskasvatuksen henkilöstön arkeen on saatu uusia näkökulmia sekä konkreettisia työkaluja. Esimerkiksi konkreettinen työkalu on työpuhelimeen ladattu seesaw -sovellus, josta löytyy ajankohtaista tietoa positiivisesta pedagogiikasta. Myönteistä palautetta henkilöstölle on tullut työyhteisöltä, yhteistyökumppaneilta ja lapsilta, joista erityisesti lapsilta tulleelta palautteelta nähdään olevan merkitystä varhaiskasvatushenkilöstön voimaantumisessa. Työyhteisön ilmapiirin on ymmärretty vaikuttavan kaikkien hyvinvointiin työyhteisössä, vaikka tunnelma päiväkotien ryhmien välillä on erilainen.

5.1.1 Varhaiskasvatushenkilöstön toiminta

Tiimin tavat toimia. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on tuonut työyhteisön tiimiin lisää hyvää yhteistä keskustelua ja muutosta arjen käytäntöihin. Näin ollen siitä on rakentunut uusia toimintatapoja, esimerkiksi lapsiryhmän siirtymätilanteisiin. Vastaajien mukaan myös ruokailutilanteet ovat muuttuneet myönteisiksi ja lapsen kohtaamiset tapahtuvat ilon kautta. Varhaiskasvatushenkilöstön mukaan pedagoginen keskustelu on lisääntynyt, ja sitä nykyään edellytetään varhaiskasvatushenkilöstöltä. Kehittämistyön on myös laajentanut varhaiskasvatushenkilöstön näkökantaa. Vastaaja on kuvannut positiivisen kehittämistyön muutoksia näin: ”Oman tiimin kesken on herännyt ajatuksia ja pohdintaa ryhmän arjesta, toimintatavoista ja lasten kohtaamisesta, niin koko ryhmän kuin yksittäisten lastenkin kohdalla.”

Pohdinta ja keskustelut työtapojen perustana. Tutkimuksen vastaajien mukaan omien työskentelytapojen ja ajatusmallisen refleктоiminen on nähty mahdollisuutena toiminnan muutokseen. Reflektion myötä on opittu perustelemaan asioita pedagogisella tavalla. Positiivisen pedagogiikan on nähty tuovan pohdintaa omiin asenteisiin ja periaatteisiin sekä keskustelua arvoista. Vastaaja on kuvannut kehittämistyön tuomaa muutosta reflektionista näin: ”Kehittämistyö on

varmasti kannustanut pohtimaan ja refleктоimaan omia toimintatapoja lasten kanssa päivittäisissä arjen toiminnoissa.”

Käytännön työkalut toimintaympäristössä. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä osa vastaajista on saanut käytäntöön työkaluja. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on antanut konkreettista apua ristiriitatilanteiden ratkaisemiseen positiivisella tavalla. Lasten vanhempien kanssa käytävään vuorovaikutukseen kehittämistyön on nähty tuovan varhaiskasvatuksen henkilöstölle rohkeutta haasteellisten asioiden puheeksi ottamiseen. Varhaiskasvatushenkilöstölle lapsen tunteiden sanoittaminen sekä leikkiin mukaan heittäytyminen on antanut vahvistusta ja muutosta sekä kehittämistyön aikana että sen jälkeen. Oppimista on nähty tapahtuvan asioiden käsittelyssä ja näkemisessä hyvän kautta. Kehittämistyön henkilöiltä on saatu uusia näkökulmia eri tilanteisiin sekä konkreettinen sovellus työpuhelimeen. Puhelimen sovelluksesta voi saada tietoa positiivisen pedagogiikan asioista ja vinkkejä arkeen sekä muistutusta positiivisesta pedagogiikasta. Muutosta varhaiskasvatuksen henkilöstölle on tullut toimintaan, joka on ilmennyt toiminnan näkyvyytenä lasten perheille. Osa vastaajista olisi halunnut saada enemmän konkreettisia työkaluja työhön. Osalle vastaajista toinen koulutus on antanut enemmän käytännön vinkkejä toimimiseen haastavissa tilanteissa kuin positiivisen pedagogiikan kehittämistyö.

5.1.2 Palaute varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Työyhteisön palaute. Vastaajista suurin osa on saanut hyvää palautetta työyhteisöltään. Positiivista palautetta on tullut muilta varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvilta sekä lähiesimieheltä. Vastaajat kuvaavat palautteen saamista näin: ”Työkaverit antavat positiivista palautetta arjen tapahtumista sekä esimies on suhtautunut hyvin positiivisesti tiimin uusiin ideoihin.”

Yhteistyökumppanien palaute. Yhteistyökumppaneista palautetta varhaiskasvatushenkilöstölle ovat antaneet lasten vanhemmat sekä positiivisen pedagogiikkatiimin jäsenet. Kuten vastaajat ovat kuvanneet: ”Vanhemmat ovat antaneet

hyvää palautetta meidän arjen pyöryksestä” sekä toinen vastaajista on kuvannut: ”Positiiviselta pedagogiikka tiimiltä sain palautetta, että teen työtäni positiivisen pedagogiikan mukaisesti. ”

Positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olleiden positiivisen pedagogiikkatiimin varhaiskasvatushenkilöiden on huomattu osittain olevan kokemattomia kehittämistyön vetämiseen. Tämä heijastuu asioiden ja rakentavan palautteen ilmaisussa, kuten vastaaja on kuvannut: ”Kehittämistyön kyseenalaistamistapa on kyseenalainen. Asiat voi sanoa rakentavasti, ei niin että toinen pahoittaa mielensä.”

Lapsien palaute. Lapsilta saatu palaute on aitoa, vilpitöntä ja suoraa sekä on nähty yhtenä voimavaratekijänä. Lapselta tullut palaute on yksi voimavaratekijä varhaiskasvatustyössä. Kyselyssä vastaaja on kuvannut palautteen saamista näin: ”Lapset antavat palautetta välittömästi. He tulevat syliin, haluavat näyttää asioita, kertovat juttuja. Ottavat kontaktia aikuiseen, joka huomaa heidät ja vastaa heille.”

5.1.3 Päiväkodin työyhteisön ilmapiiri

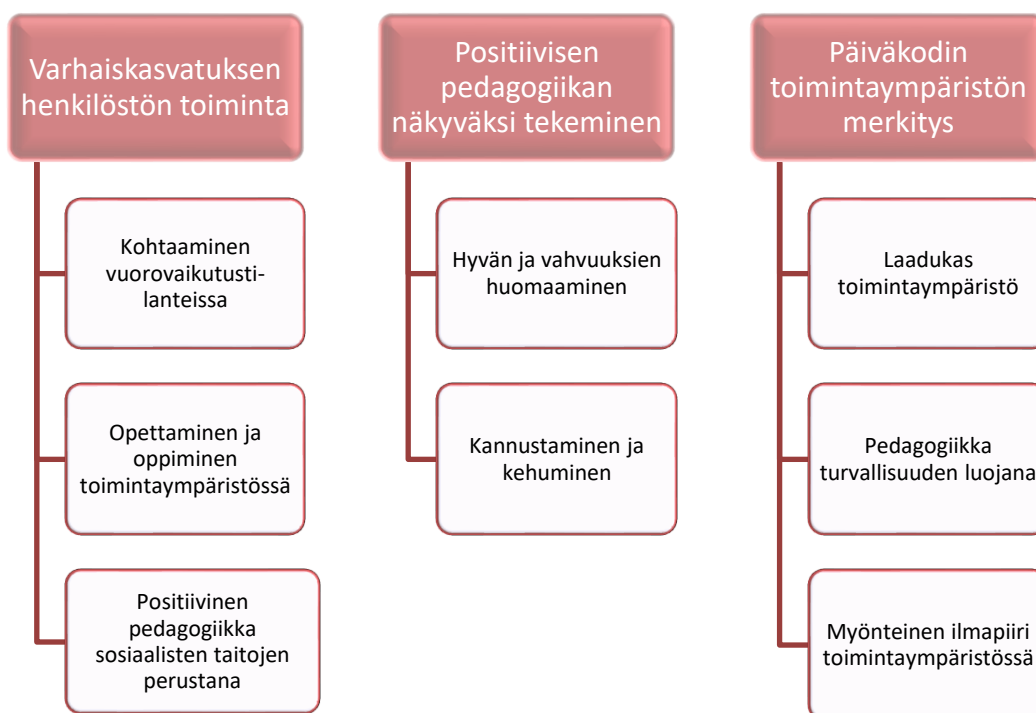
Työilmapiirin muutosten merkitykset. Vastaajien mukaan positiivinen ilmapiiri ja ympäristö on merkityksellisiä varhaiskasvatuksessa. Luomalla myönteistä ilmapiiriä varhaiskasvatuksen henkilöstö on tukenut lapsen kasvua ja kehitystä. Kyselyn vastaajista osan mukaan ilmapiiri on parantunut työyhteisössä positiivisen pedagogiikan kehittämistyön jälkeen. Vastaaja on kuvaillut ilmapiirin muutosta ja varhaiskasvatuksen henkilöstön osallisuutta siihen näin: ”Parantunut, kun asioista on puhuttu ja ymmärretty, että me jokainen omalla toiminnalla vaikutetaan siihen, millainen ilmapiiri on.” Kun taas osan vastaajien mukaan kehittämistyö ei ole tuonut muutosta työyhteisön ilmapiiriin ja jopa osa vastaajista kertovat ilmapiirin huonontuneen työyhteisössään. Tätä kyselyn vastaaja on kuvannut: ”Kehittämistyön jatkuessa työilmapiiri on heikentynyt. Vaikuttanut monen mielialaan ja arvostuksen puutteeseen.”

5.2 Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö toimintatapojen uudistajana

Toinen tutkimuskysymyksemme käsittelee positiivisen pedagogiikan kehittämistyön varhaiskasvatuksen henkilöstölle työyhteisöön tuomia toimintatapoja. Tulostemme mukaan positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on tuonut uusia toimintatapoja. Keskeisinä toimintatapoina: varhaiskasvatuksen henkilöstön toiminta, positiivisen pedagogiikan näkyväksi tekeminen ja päiväkodin toimintaympäristön merkitys (Kuvio 5.).

Kuvio 5.

Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön tuomia muutoksia varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatushenkilöstölle aito läsnäolo on perusta lasten kasville, kehitykselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatuksessa positiivinen pedagogiikka on sisäistetty kuuluvan osana varhaiskasvatushenkilöstön ammatillisuutta. Positiivinen pedagogiikka toimintatapojen pohjana on jakanut tuntemuksia vastaajien keskuudessa siten, että osa on omaksunut positiivisen pedagogiikan ajatusmallin,

kun taas toiset vastaajat totesivat, ettei heidän työskentelyynsä ollut tullut muutosta aiempaan. Hyvän huomaamisella on nähty olevan yhtäläisyyttä jokaisen yksilön omanarvontunnon kasvamisen kanssa. Hyvän huomaaminen on myös tärkeänä toimintamallina, joka on laajennut käytettäessä esimerkiksi toista kannustamalla ja kehumalla. Tärkeää on, että autetaan lasta tunnistamaan sekä käyttämään omia vahvuuksiaan arjessa. Päiväkodin työympäristössä on nähty tärkeänä laadukas toimiminen, josta on noussut esille erityisesti vuorovaikutuksen merkitys varhaiskasvatuksessa. Työyhteisössä turvallisuuden tunnetta on saatu myönteisen ilmapiirin avulla. Tähtäämällä hyvään ja myönteiseen ilmapiiriin työyhteisössä on nähty tämän lisäävän voimavaroja haastavaan työhön.

5.2.1 Varhaiskasvatuksen henkilöstön toiminta

Kohtaaminen vuorovaikutustilanteissa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on kuvannut useampaan otteeseen niin lapsen kuin aikuisen kohtaamisen ja aidon läsnäolon merkittävyyttä sosiaalisessa kanssakäymisessä. Kuitenkin suurimmalle osalle varhaiskasvatuksen henkilöstöstä kehittämistyö ei ole tuonut kohtaamisiin olennaista muutosta, vaan vastaajat ovat toimineet samalla tapaa kuin ennen kehittämistyötä. Tämän vastaaja on tuonut esille näin: ”En koe, että itse hanke olisi vaikuttanut omaan toimintatapaan.” Tästä huolimatta, muutamat varhaiskasvatuksen henkilöt ovat kertoneet kohtaamisen taitonsa lasten ja aikuisten kanssa parantuneen, kuten yksi vastaaja on todennut: ”läsnäolo eri tilanteissa on parantunut.” Vastaajat pitää varhaiskasvatuksen henkilöstön sensitiivisyyttä erilaisissa kohtaamisissa merkityksellisenä. Kohtaamisen herkkyys on tuonut muutoksen ja on nykyään ”hyvin sensitiivinen, lempeä ja lämmin.”

Opettaminen ja oppiminen toimintaympäristössä. Positiivisen pedagogiikan on kuvailtu olevan ensisijaisesti varhaiskasvatushenkilöstön vahva pedagoginen työkalu lasten opettamisessa ja oppimisessa, mikä myös on haastanut jokaisen varhaiskasvatuksen henkilön omaa ajattelutapaa. Vastaajat ovat huomanneet, että asioita ennakoimalla ja suunnitelmallisuuden avulla on voitu tukea lapsen oppimista. Vastaaja on kuvannut oppimista näin: ”Positiivisella pedagogiikalla

saa hyvin lasta eteenpäin.” Opettamista ja oppimista on tapahtunut koko ajan ja kaikkialla toimintaympäristössä eli se on nähty yhteisöllisenä prosessina. Kuten vastaaja on kiteyttänyt: ”työ tapahtuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa koko ajan,” sekä hän on myös todennut, että ”lapsi kasvaa ja oppii sosiokulttuurisessa ilmiössä.” Positiivinen pedagogiikka on nähty merkittävänä ja sitä on haluttu oppia lisää, kuten eräs kyselyyn vastaaja on kuvannut oppimista: ”Opitaan tekemään asioita toisin, opitaan suhtautumaan asioihin eri tavoin, nähdään mahdollisuuksia, ei uhkia.” Antoisia ja syvällisiä ovat tiimin kanssa käydyt yhteiset keskustelut ja pohdinnat. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö ei ole tuonut muutosta varhaiskasvatushenkilöstön lapsille asettamiin rajoihin ja kaiken hyväksymiseen, kuten vastaaja on tuonut esille näin: ”Se ei ole rajattomuutta tai kaiken sallimista.”

Positiivinen pedagogiikka sosiaalisten taitojen perustana. Uusien työkalujen saaminen ja itsensä haastaminen toimimaan positiivisella tavalla on kuvattu useampaan otteeseen positiivisen pedagogiikan kehittämistyön aikana ja sen jälkeen. Osan vastaajien mukaan he eivät ole saaneet muutosta toimintaan tai työskentelykäytäntöihin. Kyselyssä tutkittava esimerkiksi on kuvannut toimintatapoja näin: ”Olisin enemmän kaivannut juuri konkretiaa esimerkiksi ristiriitatilanteisiin ja perusteluja kuin kyseenalaistamista.” Merkityksellisenä on nähty lasten onnistuminen, innostuminen ja osallistaminen sekä varhaiskasvatushenkilöstön heittäytyminen mukaan lasten leikkiin. Positiivisen pedagogiikan toteuttaminen ja arkeen kuuluminen on osa omaa arvopohjaa, minkä vastaaja on tiivistänyt: ”Tapa sekä ohje miten me kasvattajat toimitaan lasten kanssa.” Merkittävänä asiana vastaajat ovat pitäneet omien toimintatapojen refleктоimisen, sanallisen viestinnän ja oman kehonkielen, kuten esimerkiksi hymyn ja katsekontaktin.

Vastaajat ovat kertoneet myönteisen suhtautumisen ja ohjaamisen kuuluvan positiiviseen pedagogiikkaan. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on haastanut varhaiskasvatushenkilöstöä pohtimaan ja kyseenalaistamaan vanhoja toimintatapojaan, jolloin on syntynyt uusia näkökulmia erilaisissa tilanteissa toimimiseen. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on tuonut muun muassa

muutosta siihen, että nykyään varhaiskasvatushenkilöstöllä on enemmän rohkeutta kertoa vanhemmille avoimesti ja rakentavasti päivään kuuluneista haastavistakin tilanteista. Vastaajien mukaan positiivinen pedagogiikka on tuonut muutosta ja uudenlaisia ratkaisumalleja ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi. Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön perusajatuksena vastaaja on sisäistänyt itse olevansa tärkein työkalu, mitä vastaaja on kuvannut: ” että minä oppisin ja sisäistäisin positiivista pedagogiikan ajattelua.”

5.2.2 Positiivisen pedagogiikan näkyväksi tekeminen

Hyvän ja vahvuuksien huomaaminen. Hyvän huomaaminen on korostunut työntekijöiden kuvatessa positiivista pedagogiikkaa. Kuten vastaaja on todennut sen olevan: ”ymmärtämistä, että meissä kaikissa on hyvää ja olemme kaikki arvokkaita ja tärkeitä.” Vastaajat ovat pitäneet keskittymistä hyvään hyvin tärkeänä varsinkin jokaisen lapsen hyvän huomaamisen, jopa ihan pienienkin onnistumisten. Merkityksellistä on myös hyvän sanoittaminen sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön oma keskittyminen hyvään, kuten vastaajat ovat kuvanneet: ”Se mihin keskitytään, se lisääntyy ja koen, että hyvällä saa hyvää.” Kuitenkin on nähty myös muutokseen tarvittavan parempia työoloja ja enemmän resursseja varhaiskasvatukseen. On ymmärretty myös, että muutosta syntyy, kun ei ”mennä laput silmillä ja tehdä kuten aina on tehty.”

Vahvuusperustaisella näkökulmalla on sanoitettu ja tuettu lapsia heidän omien vahvuksiensa löytämisessä sekä heidän vahvuuksissaan ja haasteissaan. Vastauksessa on kiteytynyt kuvaus vahvuuksien näkemisestä näin: ”Kiinnitetään huomiota jokaisen vahvuuksiin ja opetellaan niiden avulla uusia ja vaikeampia asioita.” Tärkeää on myös, että lapsi tulee tietoiseksi itse omista vahvuuksistaan. Sen vuoksi on merkityksellistä, että ”vahvistetaan lapsen itsetuntoa ja uskoa omiin kykyihinsä ja taitoihinsa toimia.” Lapsen hyvinvoinnin ja tunteidenkäsittelytaitojen on kuvattu tukevan lapsen vahvuuksia.

Kannustaminen ja kehuminen. Lapsen kannustamisen ja kehumisen on kuvattu olevan arjessa tärkeä toimintatapa. Vastaajien mukaan myönteisellä kehumisella

sekä rohkaisemalla ja kannustamalla he ovat voineet kasvattaa ja opettaa lasta, jolloin hänelle on tullut kuva itsestään myönteisenä oppijana ja herätetään lapsessa oppimisen iloa. Vastaja on kuvannut lapsen kehumisen merkitystä siten, että ”aikuisen tehtävä on sanallistaa lapselle positiivisin kehuin omaa toimintaa ja näin hän tulee tietoiseksi omista vahvuuksistaan.”

5.2.3 Päiväkodin toimintaympäristön merkitys

Laadukas toimintaympäristö. Laadukas toiminta on antanut vastaajan mielestä tarkoituksen positiiviselle pedagogiikalle. Positiivinen pedagogiikka on nähty olennaisena asiana työyhteisössä ja keskeisenä myös varhaiskasvatushenkilöstön toiminnassa. Laadukas vuorovaikutus, lapsen kohtaaminen lapsen tasolla sekä ystävällinen ja avoin kohtaaminen lasten vanhempien kanssa ovat tukeneet sekä lapsia että vanhempia. Kyselyn vastaaja on kuvannut laadukasta vuorovaikutusta näin: ”Tämä on yksi tärkeä työn arvoista, jos vuorovaikutuksen laatu on positiivisen pedagogiikan mukaista mielestäni ollaan jo pitkällä vasun toteutuksessa.” Ennen kaikkea varhaiskasvatushenkilöstön omalla reflektoinnilla, asenteella ja arvopohjalla on nähty olevan yhtäläisyyttä laadukkaaseen varhaiskasvatukseen toteutumiseen.

Pedagogiikka turvallisuuden luojana. Positiivisen pedagogiikan on nähty merkitsevän turvallista ympäristöä varhaiskasvatuksessa. Turvallisuuteen on ajateltu kuuluvan lasten ja aikuisten kunnioittaminen, lapsen näkyväksi tekeminen ja toisen kuuleminen. Merkityksellistä on myös varhaiskasvatushenkilöstön myönteisten sosiaalisten taitojen mallintaminen sekä lapsen osallisuus.

Myönteinen ilmapiiri toimintaympäristössä. Hyvään keskittymällä ja positiivisella ilmapiirillä on saatu voimavaroja haasteelliseen kasvatustyöhön. Hyvään keskittymisen on nähty olevan myös taito, johon voidaan pyrkiä ja jota voidaan oppia varhaiskasvatuksessa. Tätä vastaaja on kuvannut näin: ”Se mihin keskitytään, lisääntyy.” Varhaiskasvatushenkilöstön käytöksen muutoksen on vaikuttanut yleiseen ilmapiiriin, kuten seuraavasta sitaatista ilmenee:

”Olen havainnoinut, että melko usein lapsen kiukun aiheuttaa asiaton ja auktoriteettimainen kommentti lapselle, että kuin aikuinen kohtaisi lapsen aidosti ja välittävästi ja ammatillisesti. Resurssi ei ole ollut kohtaamisen esteenä, aikaa ja tilaa on kohdata, jos on halua luoda ryhmään sen henkinen olotila.”

Varhaiskasvatushenkilöstön tehtävänä on nähty olevan myönteisen ilmapiirin luominen myönteiselle kasvulle ja kehitykselle.

6 POHDINTA

Nykypäivänä oppiminen on elinikäistä ja oppimisen vaatimukset ovat kasvaneet. Muuttuva yhteiskunta luo eriarvoisuutta ja riski syrjäytymiseen kasvaa. Esimerkiksi Covid-19 pandemia eristi perheitä yhteiskunnassa ja tämän seurauksena voi tulla lieveilmiöitä tulevaisuudessa. Tästä syystä on merkityksellistä, että elämään saataisiin hyvinvointia ja onnellisuutta. Positiivinen pedagogiikka tuo resursseja oppimiseen sekä voimavaroja että resilienssiä elämään. Tällä saavutetaan yksilöille hyvää itsetuntoa ja kasvatetaan sietokykyä elämän haasteisiin. Merkityksellistä olisi myös jokaisen yksilön tiedostaa omia vahvuuksiaan, että hän voisi kasvattaa ja käyttää niitä elämänsä eri vaiheissa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on tässä tärkeässä roolissa, mitä pedagogisia keinoja käytetään ja onko varhaiskasvatuksen henkilöstöllä valmiutta reflektoida sekä muuttaa omia toimintatapojaan kasvatustyössään.

Tässä tutkimuksessa selvitettiin, minkälaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä. Lisäksi onko positiivisen pedagogiikan kehittämistyö heidän merkityksiensä mukaan muuttanut päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstön toimintatapoja ja toimintaympäristöä. Tässä luvussa avaamme tutkimuksen kannalta keskeisimpiä tuloksia sekä tarkastelemme tutkimuksemme luotettavuutta, rajoituksia ja eettisyyttä. Tämän jälkeen käymme läpi mahdollisia jatkotutkimusaiheita. Tutkimuksen tulokset vahvistavat positiivisen pedagogiikan kehittämistyön tuoneen varhaiskasvatuksen henkilöstölle työyhteisöön lisää yhteistä pohdintaa, keskustelua ja henkilöstön oman arvomaailman tarkastelua. Merkityksellisenä nähdään, että positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on tuonut muutosta arjen toimintakulttuuriin työyhteisössä.

6.1 Positiivisen pedagogiikan viisi aihealuetta tutkimuksessa

Tutkimuksemme mukailee vahvasti Seligmanin (2011, s. 37) hyvinvointiteoriaa (Kuvio 1) ja Leskisenojan (2019, s. 64) *viittä supervoimaa*. Seuraavissa kappaleissa

avaamme tutkimuksen kannalta, miten näiden viiden aihealueen toteutuminen tapahtui kuudessa positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olleessa päiväkodissa.

Myönteiset tunteet toimintakulttuuria luomassa. Tutkimuksemme tulokset vahvistivat myönteisten tunteiden sisältyvän positiivisen pedagogiikan toimintakulttuuriin eteläpohjalaisissa päiväkodeissa. Toimintakulttuuria päiväkodeissa perustettiin yhteisön sisällä myönteisillä tavoilla omaa arvopohjaa reflektoiden ja myönteisten asioiden huomaamisella. Varhaiskasvatushenkilöstö omaksui olevansa itse tärkein työväline positiivisen pedagogiikan toteuttamisessa työyhteisössään. Positiivisen psykologian tavoitteena on opettaa ihmistä huomioimaan omia positiivisia tunteitaan sekä kasvattamaan ja kehittämään sen kaltaista toimimista, joka luo meissä positiivisia tunteita. Positiivisessa psykologiassa on merkityksellistä käsittää, että kysymys on jokaisen omasta asenteesta, avaramielisyydestä globaalilla tasolla lähiympäristöä sekä itseään kohtaan. (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 40–41)

Perustana toimijuuden kasvattaminen. Tutkimuksesta ilmeni varhaiskasvatushenkilöstön aidon läsnäolon tuovan lapsille innostusta toimintaan ja onnistumisia sekä lisäävän lasten osallisuutta. Varhaiskasvatuksen henkilöstön rakkaus omaa työtänsä kohtaan kannusti lapsia innostumaan erilaisista asioista ja heittäytymään toimintaan sekä iloitsemaan toiminnastaan. Positiivinen pedagogiikka näyttäytyy arjessa etenkin kasvatustilanteena näkemyksenä, joka nousee varhaiskasvatushenkilöstön kokonaisvaltaisesta läsnäolosta ja hyvinvoivasta varhaiskasvatuksen henkilöstä (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 33). Varhaiskasvatushenkilön oma heittäytyminen toimintaan sitoutti vahvasti lapsia osallistumaan. Jotta lapsi saadaan sitoutumaan, tulee aikuisen ensin sitoutua työhönsä (Leskisenoja, 2019, s. 94).

Arvostava ja ystävällinen vuorovaikutussuhde työyhteisössä. Varhaiskasvatushenkilöstön mukaan ystävällinen ja avoin kohtaaminen kehitti

vuorovaikutuksen laatua lasten sekä aikuisten kanssa. Ihmissuhteissa olennaista on luottamuksellisuus ja lämminhenkisyys, jotka antavat lapselle perustan tasapainoiseen ja eheään kasvuun (Leskisenoja, 2019, s. 111). Varhaiskasvatushenkilöstön ja lasten yhteisen ilon nähtiin kasvaneen lapsiryhmässä. Leikkisyys on merkittävä tekijä positiivisiin tunteisiin ja vuorovaikutukseen ihmissuhteiden osalta (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 167). Tiimin yhteiset keskustelut ja pohdinnat koettiin hedelmällisenä ja antoisina, josta seurasi uudenlaisia myönteisiä toimintatapoja päiväkodin yhteiseen toimintakulttuuriin. Varhaiskasvatuksen laatu heijastuu suoraan lapsiryhmän ilmapiiriin, jossa tiimin vuorovaikutuksella on merkittävä rooli (Opas, 2013, s. 143).

Lapsen vahvuuksien nimeäminen ja niiden tiedostaminen. Tulokset näyttivät voimakkaasti varhaiskasvatuksen henkilöstön tavoitteen tukea lapsia heidän tunteidenkäsittelyssä ja haasteiden kohtaamisessa. Lapsen osallisuutta ja luottamusta omiin taitoihin vahvistettiin merkityksellisten kokemusten avulla. Varhaiskasvatuksen henkilöstön ollessa herkkä lapsen tarpeille, saa aikaan lapsessa myönteistä kehitystä, ongelmanratkaisukykyä sekä kasvattaa itsetuntoa ainoastaan osoittamalla mielenkiintoa lasta kohtaan (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 77). Varhaiskasvatushenkilöstö havaitsi vahvuusperustaisen puheen lisäävän lapsen tietoisuutta omista vahvuuksistaan. Arkeen kuului myös vahvuusperustainen puhe myös varhaiskasvatushenkilöstön kesken. Kun lapsia autetaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja tunnistamaan itseään paremmin, tuetaan lasta hänen toimimiskykyisen itsetuntemuksensa rakentamisessa, jonka perusteella he elävät vahvuus ja voimavaraperustaista elämäänsä (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 109).

Saavuttaminen toimintakulttuurin muuttajana. Varhaiskasvatushenkilöstö näki tärkeänä sanoittaa lapsille heidän vahvuuksiaan, jotta he tulisivat tietoisiksi omista vahvuuksistaan mikä tukisi heitä oppimisessaan. Tunnistaessa ja hyödynnäessä omia vahvuuksia saavutetaan enemmän positiivisia asioita kuin, jos vahvuuksia ei tunnisteta ja hyödynnetä (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 100). Tutkimuksemme tulokset osoittivat, että saavuttamista koettiin varhaiskasvatuksen

henkilöstön osalta tapahtuvan positiivisen pedagogiikan kehittämistyön aikana, mikä näyttäytyi kehittämistyön jälkeen positiivisena asenteiden ja toimintatapojen muutoksena. Hyvinvoinnin osalta on merkittävää tavoitella omia päämääriä ja saavuttaa niitä (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 87).

6.2 Positiivinen pedagogiikka kehittämistyön jälkeen

Positiivisen pedagogiikan kehittämistyö toi työyhteisöön lisää hyvää pedagogista keskustelua ja reflektointia yksilön sekä tiimin tasolla. Tutkimuksesta tuli esiin, että vuorovaikutustaidot lasten sekä aikuisten kanssa parantuivat erityisesti kohtaamisissa. Avola ja Pentikäinen (2019, s. 59) tiivistävät positiivisen pedagogiikan ytimen olevan tuntemusten ja tunteiden jakamista, sosiaalista kanssakäymistä sekä taitoa toteuttaa itseään, mikä perustuu konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen. He toteavat konstruktivismissa oppimisen olevan tiedon uudelleen rakentamista jo omista ennalta tiedetyistä asioista, kokemuksista ja käsityksistä.

Tutkimuksen pohjalta haluamme nostaa esille koulutuksen merkittävyyden positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä. Kehittämistyö päiväkodeissa näyttäytyi osittain puutteellisena, mikä peilautui muun muassa asioiden ja rakentavan palautteen ilmaisemisessa. Sandberg (2021, s. 24) tuo esille, että kaikkien asiantuntijoiden tietämystä tulisi arvostaa ja käyttää työyhteisön hyväksi. Laadukkaan positiivisen pedagogiikan ja ratkaisukeskeisyyden toteutuminen vaatiikin aitoa dialogista ja toista kunnioittavaa vuorovaikutusta (Avola ja Pentikäisen, 2019, s. 72).

Tulokset osoittivat päiväkotien ilmapiirin muuttuneen myönteisemmäksi omien arvojen, reflektoinnin ja tiimin työskentelytapojen yhteisvaikutuksesta. Tämä näyttäytyi toimintatapojen ja kulttuurin muutoksena päiväkotien arjessa. Voidaan kuitenkin huomata, että kaikkien vastaajien mukaan positiivisen pedagogiikan kehittämistyö ei tuonut toivottua muutosta ilmapiirissä tai ilmapiiri koettiin jopa epäsuotuisaksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstön ajatellessa toisistaan sydämellisesti, rohkaisevasti ja ystävällisesti, tarttuu tämä lasten tapaan toimia

vuorovaikutussuhteissaan (Leskisenoja, 2019, s. 51). Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat yhteydessä toisten huomioonottamisen, kuuntelutaidon ja sääntöjen noudattamisen kanssa. Nämä kuuluvat osana myönteisiin ja sosiaalisiin käytöstopoihin. (Sandberg, 2021, s. 168–169) Sosiaalisen kanssakäymisen ja ilmapiirin pitää olla myönteistä, arvostavaa ja vahvistavaa (Heikkinen, 2021, s. 69).

6.3 Positiivisen pedagogiikan toteuttamisen keinot

Tutkimuksessamme esiintyi vahvasti varhaiskasvatushenkilöstön rooli luoda myönteistä kasvun ja kehityksen ilmapiiriä. Turvallista ympäristöä loi varhaiskasvatushenkilöstön arvot, asenteet, myönteiset vuorovaikutustaidot ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukainen toiminta. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022, s. 4) tarkoituksena on edistää ja ohjailla varhaiskasvatuksen toimintaa ja toteutusta sekä lisätä laatua että tasavertaista varhaiskasvatuksen onnistumista Suomessa. Vlasov ym. (2018, s. 17) tuovat esille uudistuneen Varhaiskasvatustalain ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jotka ohjaavat perusteellisemmin ja päämäärätietoisemmin varhaiskasvatuksen sisältöä.

Tutkimuksesta ilmeni positiivisen pedagogiikan kehittämistyö haastaneen varhaiskasvatuksen henkilöstöä miettimään ja asettamaan kyseenalaiseksi vanhoja toimintatapojaan. Näin ollen muodostui uudenlaista näkökantaa, joka heijastui toimintatapoihin ja ympäristöön myönteisellä tavalla. Positiivinen pedagogiikka syventyy kasvattamaan lapselle sellaisen kokonaisvaltaisen ympäristön, jossa kaikki lapset saavat suotuisan kasvu ympäristön (Avola & Pentikäinen, 2019, s. 62–63). Suotuisan kasvu ympäristön perustaminen edellyttää varhaiskasvatuksen henkilöstöltä valmiutta muutokseen ja taitoa pohtia yhteisön puitteita ja jokaisen työtä kasvattajana (Eskel & Marttila, 2013, s. 77). Näin ollen voidaan Sandbergin (2021, s. 53) mukaan ympäristöä muokkaamalla edistää lasta onnistumisissa. Tämän vuoksi kasvuyhteisö elää ja muuttuu koko ajan ottaen elementtejä ympäristöstään ja siihen kuuluvista ihmisistä. Hyvä kasvu ympäristö antaa lapsille vuorovaikutussuhteita ja mahdollisuuden tutustua omatoimisesti kaikkien ympärillä olevaan. (Eskel & Marttila, 2013, s. 92)

Kasvatushenkilöstön väliset suhteet ja sosiaalinen kanssakäyminen toimivat esimerkkinä lapsille. Pedagoginen keskustelu nousi tutkimuksessa keskeiseksi aiheeksi tiimityöskentelyssä varhaiskasvatushenkilöstön kesken. Keskustelujen myötä varhaiskasvatushenkilöstö huomasi saaneensa uudenlaisia näkökulmia asioihin ja niiden tuoneen positiivisia muutoksia toimintatapoihin päiväkodeissa. Lasten kehitykselle, kasvulle ja uuden oppimiselle on merkityksellistä ilmapiirin positiivisuus. Hyvän ilmapiirin ryhmään synnyttää varhaiskasvatushenkilöstön tiimityö, jossa korostuu toimiva ihmisten välinen vuorovaikutus. Hyvä tiimityö turvaa lapsille tasapuolisen ja tavoitteellisen kasvatuksen sekä antaa mahdollisuuden lapsen kehittymiseen. (Opas, 2013, s. 143) Myös Ranta (2021, s. 32) täsmentää tiimin toiminnan peilautuvan suoraan lapsiin sekä lapsiryhmän toimimiseen. Tällä on merkitystä lapsilähtöisyydessä, innokkuudessa, lasten onnellisuudessa ja varhaiskasvatuksen henkilöstön jaksamisessa työelämässä.

Tutkimuksessa ilmeni positiivisen pedagogiikkatyön tuoneen myönteistä toimintakulttuuria päiväkotiin, jossa keskeisenä nähtiin hyvän huomaaminen sekä sanoittaminen. Erityisesti koettiin vahvuusperustaisen näkökulman merkitys, kun lapsille sanoitettiin heidän vahvuuksiaan ja tuettiin vahvuuksien löytämistä. Varhaiskasvatushenkilöstön omalla reflektoinnilla saatiin aikaan muutoksia asenteisiin ja arvopohjaan. Tuloksista vahvistui lapsen saaman kannustuksen ja kehumisen tärkeys varhaiskasvatuksen henkilöstöltä, mikä tukee lasta myönteisenä oppijana ja herättää lapsissa uuden oppimisen iloa. Avola ja Pentikäinen (2019, s. 32) avaavat positiivisen pedagogiikan tarkoituksena olevan hyvän näkeminen ja sanoittaminen, vahvuuksien tunnistaminen sekä onnistumisten luominen päiväkodin kontekstissa. Myönteisten merkitysten kautta lapset huomaavat yhteisöllisyyden positiiviseksi voimaksi joka kantaa. Tämä antaa lapsille valmiuksia ponnistella tulevaisuudessa toisten yhteisöjen eteen. (Koivula, 2013, s. 24) Lasta voidaan tukea monin eri tavoin, jolloin varhaiskasvatuksen henkilöstö tuo näkyväksi lapsen taitoja, vahvuuksia ja onnistumisen hetkiä. Tukemalla lapsen positiivista kuvaa itsestään vahvistetaan lapsen minäkuvaa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön tulee voimistaa lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. (Sandberg, 2021, s. 50)

6.4 Tutkimuksen arviointi

Tutkimuksemme tarkoituksena on saada tietoa, minkälaisia merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä. Lisäksi onko positiivisen pedagogiikan kehittämistyö muuttanut päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstön toimintatapoja ja toimintaympäristöä. Oletimme tutkimuksen alussa saavamme erilaisia merkityksiä ja näkökantoja kehittämistyöstä. Tutkimuksesta kävi ilmi, että positiivisen pedagogiikan kehittämistyö toi oletettuja ja konkreettisia muutoksia päiväkotien toimintatapoihin ja synnytti uusia näkökulmia. Tutkimuksesta tulee esille, että positiivisen pedagogiikan kehittämistyö antoi varhaiskasvatuksen henkilöstölle ymmärryksen positiivisen pedagogiikan merkittäväydestä lasten kanssa työskenneltäessä.

Tutkimuksessamme ilmenee positiivisen pedagogiikan merkitys opettamiseen ja oppimiseen, positiiviseen ilmapiiriin sekä itsetunnon luomiseen varhaiskasvatuksessa. Voidaankin todeta, että hyvän huomaaminen toimii siten vahvana perustana lasten kasvatukselle. Tulokset osoittivat myönteisten tunteiden sisältyvän positiivisen pedagogiikan toimintakulttuuriin ja varhaiskasvatuksen henkilöstön sisäistävän olevansa itse tärkein työkalu. Rannan (2020) *Positiivinen pedagogiikka suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa* väitöskirja antaa tähän uusinta tietämystä ja kannusteita siihen, kuinka varhaiskasvatuksen opettajat edistävät lapsen ja opettajan välisen vuorovaikutussuhteen kehittymistä. He myös havaitsevat lasten myönteisiä kokemuksia oppimisesta, sekä ovat tukena lapsen itseluottamuksen rakentumisessa. Varhaiskasvatussuunnitelman (2022, s. 18) mukaan kasvatusta toteuttavat vuorovaikutuksessa varhaiskasvatuksen henkilöstö, lapset ja ympäristö. Tämä vuorovaikutus muodostuu kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudesta.

6.4.1 Luotettavuus

Tuomi ja Sarajärvi (2013, s. 134) tuovat esiin, että tutkimus pohjautuu luotettavuuteen ja objektiivisuuteen. Puhuttaessa tutkimuksen luotettavuudesta tarkoitetaan sitä, että tutkimus on tällöin reliabiliteetti eli toistettavissa. (Hirsjärvi ym. 2009, s. 231) Tutkimuksemme on toistettavissa jonkun toisen tutkijan toimesta samoilla metodeilla. Nostamme esiin Tuomen ja Sarajärven (2013, s. 140) listaa luotettavuudesta, josta tuomme esiin olennaisemmat asiat tutkimuksemme osalta. Olemme sitoutuneet tutkijoina tutkimukseen, koska positiivinen pedagogiikka on meille tärkeä työskentelytapa varhaiskasvatuksessa ja halusimme saada uutta ja ajankohtaista tietoutta siitä. Merkityksellistä on saada myös tietoa siitä, kuinka positiivisen pedagogiikan kehittämistyö on muuttanut varhaiskasvatushenkilöstön arvomaailmaa ja toimintatapoja

Tutkimuksen eri vaiheisiin ja tutkimustulokseen on saattanut vaikuttaa tutkijoiden ensikertalaisuus, huolimatta siitä, että saimme ohjausta koko tutkimusprosessin ajan. Tutkijat tapasivat säännöllisesti toisiaan toisen tutkijan kotona ja tekivät tasapuolisesti töitä koko tutkimuksen ajan. Kirjoitimme koko tutkimuksen ajan yhteistä tutkimuspäiväkirjaa. Ensin hahmottelimme ja suunnittelimme työtämme sekä teimme listaa proseminaarityön vaiheista. Tutkijat pohtivat yhdessä aiheen, tutkimuskysymykset ja millä menetelmillä lähteä yhdessä tutkimusta toteuttamaan. Suunnitelma tutkimuksesta vahvistuu ja kasvaa suunnitelman mennessä eteenpäin (Hirsjärvi ym., 2009, s. 175).

Tutkimusta analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Ensin tutkimusaineisto tulostettiin, tämän jälkeen koodattiin värikoodein, ryhmiteltiin ja lopuksi luokiteltiin. Analysoimalla aineistoa tarkasti ja laajasti tutkijat päätyivät yhtäläisiin lopputuloksiin. Tämän lisäksi havainnoimme tutkimusta esimerkiksi erilaisilla kuvioilla ja kertomalla yksityiskohtaisesti tutkimuksemme eri välivaiheista. Hirsjärvi ym. (2009, s. 233) avaavat tutkimuksen luotettavuuden ja läpinäkyvyyden ilmenevän vastaajien kyselystä poimituilla suorilla lainauksilla, joita tutkimuksemme olemme halunneet kyselyaineistosta nostaa esille.

6.4.2 Tutkimuksen rajoitukset

Halusimme ottaa tutkimukseen mukaan kaikkien kuuden päiväkodin henkilöstön, ja koronapandemiasta johtuen emme käyttäneet aineistonkeruumenetelmänä havaintoa tai haastattelua, vaikka Sarajärven ja Tuomen (20, s. 71) mukaan nämä ovat tyypillisimmät aineistonkeruumenetelmät laadullisessa tutkimuksessa. Tämän lisäksi halusimme rajata tutkimuksen varhaiskasvatushenkilöstöön. Emme tällä kertaa ottaneet tutkimukseen mukaan lasten kokemuksia. Kiviniemi (2018, s. 73) nostaa esille rajaamisen tarpeellisuuden, mikä lisää tutkimuksen selkeyttä.

Aineiston keruu toteutettiin Webropol -kyselyllä, joka lähetettiin vastaajille työ sähköpostiin. Kyselyn ohessa olevassa saatekirjeessä (Liite 1) oli tietosuojailmoitus (Liite 4) ja tiedote tutkimuksesta (Liite 3) linkki. Varhaiskasvatuspäälliköllä oli tunnukset Webropoliin, joten hän siirsi kysymyksemme järjestelmään ja lähetti kyselyn tulokset tutkijoille. Pohdimme, että saattoiko tämä vähentää kyselyn vastaajien luotettavuutta, kun kyselyn hallinnoijana oli varhaiskasvatuspäällikkö. Kysely lähetettiin noin 70 varhaiskasvatuksen henkilölle, joista yhteensä 17 vastasi kyselyyn (Liite 6). Tutkijoina pohdimme, että kyselyn vastauksien määrään saattoi vähentävästi vaikuttaa korona pandemia ja sen tuomat poissaolot päiväkodissa. Osassa päiväkodissa oli myös ollut päiväkodin vaihdoksia varhaiskasvatushenkilöstön kesken ja oli tullut uusia varhaiskasvatushenkilöitä töihin, jotka eivät olleet työskennelleet positiivisen pedagogiikan kehittämistyön aikana.

6.5 Jatkotutkimusaiheet

Tutkimuksia positiivisesta pedagogiikasta on toteutettu tähän asti varhaiskasvatuksessa varsin vähän. Olisi mielenkiintoista tehdä seurantatutkimus positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä sekä nähdä ovatko merkitykset muuttuneet ensimmäisen tutkimuksen jälkeen. Kiinnostavaa myös olisi, jos positiivisen pedagogiikan kehittämistyöstä tehtäisiin havainnointitutkimus, mistä saataisiin uutta tietämystä siitä, miten positiivinen pedagogiikka näkyy käytännössä.

Kuitenkin tärkeämpää mielestämme olisi saada näkyviin myös lasten näkökulma positiivisesta pedagogiikasta ja sen toteutumisesta. Lasten merkitykset saattaisivat tuoda esiin jotain uutta ja näin ollen samalla myös luoda uusia toimintatapoja päiväkodin arkeen.

Positiivisen pedagogiikan tutkiminen tulevaisuudessa onkin tärkeää, koska tällöin pedagogiikan olisi mahdollista juurtua varhaiskasvatuksen henkilöstön käytäntöihin sekä saataisiin uutta tietoutta positiivisen pedagogiikan merkityksistä varhaiskasvatukselle. Lapsen hyvän ja vahvuuksien huomaaminen sekä oppimisen ilon kasvattamisen voidaankin ajatella olevan sijoitus tulevaisuuden yhteiskuntaan, joka vaatii meiltä elinikäistä oppimista ja jaksamista varhaiskasvatuksen muuttuvassa työyhteisöissä. Tässä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on ratkaiseva rooli, muutosta voi tapahtua käyttämällä positiivista pedagogiikkaa. Tällöin ympäristö alkaa pikkuhiljaa muuttumaan positiivisemmaksi ja myönteinen näkökulma laajenee, siten myös onnellisuus ja hyvinvointi voivat lisääntyä.

LÄHTEET

- Avola, P. & Pentikäinen, V. (2019). *Kukoistava kasvatust: Positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen käsikirja*. BEEhappy Publishing.
- Eskel, P. & Marttila, M. (2013). *Osallisuuden kokemus osana yhteisöllisyyttä*. Teoksessa: Marjanen, P., Marttila, M. & Varsa, M. *Pienessä piirissä yhteisöllisyyden merkitys lasten hyvinvoinnille*. (S. 75 – 96). PS-kustannus.
- Fonsén, E. & Parrila, S. (2017). *Johtajuuden käsitteet ja lähtökohdat*. Teoksessa: Parrila, S. & Fonsén, E. *Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtajuus: Käsikirja käytännön työhön*. (2. painos, S. 23 – 41). PS-kustannus.
- Hakemus 110884. *Valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021*. Julkaisematon.
- Heikkinen, J. (2021). *Ihme ilmiöt: Ilmiölähtöinen oppiminen varhaiskasvatuksessa*. Lasten Keskus.
- Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. ja Siimes, U. (2016). *Lasten oikeudet ja aikuisten vastuut varhaiskasvatuksessa*. PS-kustannus.
- Hujala, E. & Fonsén, E. (2011). *Varhaiskasvatuksen laadunarviointi ja pedagoginen kehittäminen*. Teoksessa: Hujala, E. & Turja, L. (Toim.) *Varhaiskasvatuksen käsikirja*. (S. 312 – 327). PS-kustannus.
- Kalliala, M. (2008). *Kato mua! Kohtaako aikuinen lasta päiväkodissa?* Gaudeamus
- Keltikangas-Järvinen, L. (2012). *Pienen lapsen sosiaalisuus*. WSOY.
- Kiviniemi, K. (2018) *Laadullinen tutkimus prosessina*. Teoksessa: Valli, R. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2: Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevolle tutkijalle*. (5. uudistettu ja täydennetty painos, s. 73 – 87). PS-kustannus.
- Kohonen, I., Kuula-Luumi, A. & Spoof, S-K. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. TENK. Avattu 17.12.2021. <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

- Koivula, M. (2013) *Yhteisöllisyyden rakentuminen päiväkodin arjessa*. Teoksessa: Marjanen, P., Marttila, M. & Varsa, M. (toim.) *Pienten piirissä: Yhteisöllisyyden merkitys lasten hyvinvoinnille*. (S. 19 – 46). PS-kustannus.
- Kronqvist, E-L. (2011). *Varhaispedagogiikan kehityspsykologinen perusta*. Teoksessa: Hujala, E. & Turja, L. (Toim.) *Varhaiskasvatuksen käsikirja*. (S. 13 – 30). PS-kustannus.
- Köngäs, M. (2019). *Tunneäly varhaiskasvatuksessa*. PS-kustannus.
- Laine, T. (2018). *Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma*. Teoksessa: Aaltola, J. & Valli, R. (Toim.) *Ikkunoita tutkimus metodeihin 2: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. (5. uudistettu ja täydennetty painos, S. 29 – 50). PS-kustannus.
- Leskisenoja, E. (2019). *Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa: Toteuta käytännössä*. (2. painos). PS-kustannus.
- Leskisenoja, E. (2017). *Positiivisen pedagogiikan työkalupakki*. PS-kustannus.
- Opas, M. (2013). *Yhteisöllinen kasvattajatiimi*. Teoksessa: Marjanen, P., Marttila, M. & Varsa, M. (toim.) *Pienten piirissä: Yhteisöllisyyden merkitys lasten hyvinvoinnille*. (S. 141 – 164). PS-kustannus.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (n/d). *Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021*. Avattu 2.1.2021. <https://okm.fi/-/valtion-erityisavustus-varhaiskasvatuksen-tasa-arvoa-edistaviin-toimenpiteisiin-ja-laadun-kehittamiseen-vuosille-2020-2021>
- Patton, M. (2015). *Qualitative research & evaluation methods*. (4. painos). Sage publications.
- Ranta, S. (2021). *Kasvun juuret: Miten tuen lapsen oppimista ja hyvinvointia?*. PS-kustannus.

- Ranta, S. (2020). *Positiivinen pedagogiikka suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa*. [Väitöskirja, Lapin yliopisto]. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/64412/Ranta_Samuli_Acta%20electronica%20Universitatis%20Lapponiensis%20283.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ranta, S., Uusiaultti, S. ja Hyvärinen, S. (2020). *The implementation of positive pedagogy in Finnish early childhood education and care: a quantitative survey of its practical elements*. Avattu 30.12.2021. <https://www.tandfonline.com.ezproxy.jyu.fi/doi/full/10.1080/03004430.2020.1763979>
- Sandberg, E. (2021). *Pedagoginen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa*. (2. painos). PS-kustannus.
- Seligman, M. E.P. (2011). *Flourish: A New Understanding of Happiness And Well-Being – and How to Achieve Them*. Nicholas Brealey Publishing.
- TENK, tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2012). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittely Suomessa*. Avattu 24.1.2022. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Toikkanen, J. & Virtanen I. A. (2018). *Kokemuksen käsitteen ja käytön jäljillä*. Teoksessa: Toikkanen, J. & Virtanen I. A. *Kokemuksen tutkimus VI. Kokemuksen käsite ja käyttö*. (7-24). Lapland University Press.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. (Uudistettulaitos). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2013). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. (11. uudistettu laitos). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Trogen, T. (2021a). *Ilo olla yhdessä positiivisen vanhemmuuden voima*. Kirjapaja.
- Trogen, T. (2021b). *Positiivinen kasvatus*. (3. painos). PS-kustannus.
- Uusitalo-Malmivaara, L. & Vuorinen, K. (2016). *Huomaa hyvä! Näin ohjaat lasta ja nuorta löytämään luontevahvuutensa*. PS -kustannus.
- Varhaiskasvatuslaki. (2018). Finlex. Avattu 24.1.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. (2022). Opetushallitus. Avattu 24.1.2022. <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/8274670>

Vlasov, J., Salminen, J., Repo, L., Karila, K., Kinnunen, S., Mattila, V., Nukarinen, T., Parrila, S. & Sulonen, H. (2018). *Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset*. Juvenes Print.

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake tutkimukseen osallistuville.

Hei Sinä Varhaiskasvattaja!

Olemme Jyväskylän avoimen yliopiston varhaiskasvatustieteen opiskelijoita. Teemme proseminaarityötä Etelä-Pohjanmaalaisen kaupungin kuudesta positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olleesta päiväkodista. Tutkimuksemme käsittelee positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkitystä varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

Tutkimuksen päätyttyä keväällä 2022 lähetämme tutkimuksen tulokset jokaiseen päiväkotiin sähköisesti.

Tutkimuksessa ei kerätä tunnistettavia henkilötietoja ja tutkimukseen vastaaminen kestää noin 10 -15 minuuttia. Kysely on auki 26.1. - 9.2.2022. Kyselyyn pääset vastaamaan alla olevasta linkistä.

(Tässä linkki tutkimuskysymykseen)

Kyselyyn vastaaminen on meille todella arvokasta. Kiitos vastauksestasi jo etukäteen!

Ystävällisin terveisin, Johanna Heikkinen ja Sesse Talja

Liitteenä tiedote, josta löytyy tarkemmat tiedot tutkimuksesta ja tietosuojailmoitus.

Liite 2. Kyselyn kysymykset.

1. Ammattinimike (varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, ryhmäavustaja tai joku muu mikä?)
2. Miten määrittelisit omin sanoin positiivisen pedagogiikan?
3. Mitä positiivinen pedagogiikka sinulle merkitsee?
4. Minkälaisia muutoksia toimintatapoihin on tullut kehittämistyön aikana tai sen jälkeen? (esimerkiksi lapsen tai aikuisen kohtaaminen, ilmeet, eleet, läsnäolo...)
5. Kuvaile omin sanoin, oletko saanut uusia konkreettisia työkaluja kasvatustyöhösi? (esimerkiksi ohjatut hetket, ristiriitatilanne, vuorovaikutustilanne, haasteellinen tilanne...)
6. Minkälaista palautetta olet saanut työstäsi eri tahoilta kehittämistyön aikana tai sen jälkeen? (esimerkiksi lapset, työkaverit, esimies, vanhemmat...)
7. Minkälaisia kokemuksia positiivisen pedagogiikan kehittämisentyö on sinulle tuonut?
8. Minkälainen työilmapiiri päiväkodissasi oli ennen kehittämistyötä ja on sen jälkeen?
9. Miten mielestäsi kehittämistyö onnistui päiväkodissasi?

Liite 3. Tiedote tutkimuksesta.**TIEDOTE TUTKIMUKSESTA**

26.1.2022

Tutkimuksen nimi ja rekisterinpitäjä

Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä
varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Rekisterinpitäjät:

Johanna Heikkinen

Sesse Talja

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Sinua pyydetään mukaan tutkimukseen (VKTA4200 Proseminaaritutkimus), jossa tutkitaan positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Sinua pyydetään tutkimukseen, koska kuulut yhteen kehittämistyössä mukana olleen päiväkodin henkilöstöön. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista. Liitteessä on kerrottu henkilötietojen käsittelystä. Mukaan pyydetään yhteensä noin 70 tutkittavaa.

Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisen milloin tahansa. Jos keskeytät tutkimukseen osallistumisen niin myös sitä ennen annetut tiedot hävitetään eikä vastauksia oteta mukaan tutkimukseen.

Tutkimuksen kulku

Tutkimukseen sisältyy verkkokysely, jonka varhaiskasvatuspäällikkö on valtuutettu tekemään Webropol -sivustolle. Verkkokyselyyn vastaaminen kestää 10- 15 minuuttia.

Linkki tähän kyselyyn lähetetään työsähköpostiin tutkimukseen osallistuville. Kyselyn päättymisen jälkeen varhaiskasvatuspäällikkö siirtää kyselyn tiedot muistitikulle, jonka hän toimittaa rekisterinpitäjille. Tämän jälkeen aineisto luokitellaan, tyypitellään ja teemoitellaan analyysia varten. Tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti.

Aineistoja käsittelee Johanna Heikkinen, Sesse Talja ja proseminaarityön ohjaaja KT Tiina Lämsä. Lisäksi proseminaarityön kommentointia aineistojen pohjalta tehdään suljetussa 10 hengen opiskelijaryhmässä. Tutkimuksessa huomioidaan hyvän tieteellisen käytännön periaatteita ja tutkimusaineistoa tullaan säilyttämään siihen saakka, kun proseminaarityö on hyväksytty ja julkaistu. Tämän jälkeen aineisto tullaan hävittämään tietokoneelta poistamalla ja mahdollinen paperiaineisto tietosuojaroskiin. Verkkokysely lähetetään 26.1.2022 varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja se päättyy 9.2.2022. Muistutusviesti vastaajille tullaan lähettämään 2.2.2022.

Tutkimuksen kustannukset

Tutkimukseen osallistumisesta ei koidu osallistujalle kustannuksia.

Tutkimustuloksista tiedottaminen ja tutkimustulokset

Tutkimuksesta valmistuu proseminaarityö, jonka tutkijat lähettävät jokaiselle kuuden positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olleen päiväkodin johtajille. Tutkittavien pyynnöstä tutkijat voivat lähettää tutkimuksen myös henkilökohtaisesti.

Tutkittavien vakuutusturva

Tutkittavat ja tutkimuksen tekijä on vakuutettu yliopiston vakuutuksilla.

Lisätietojen antajan yhteystiedot

Johanna Heikkinen

Sesse Talja

Ohjaajan yhteystiedot

Tiina Lämsä

Yliopistonopettaja

Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto

Liite 4. Tietosuojailmoitus**TIETOSUOJAILMOITUS**

26.1.2022

TIETOSUOJAILMOITUS TUTKIMUKSESTA TUTKIMUKSEEN OSALLISTUVALLE***Kuvaus henkilötietojen käsittelystä tieteellisessä tutkimuksessa (tietosuojailmoitus EU (679/2016) 13, 14, 30 artikla)*****Tutkimuksessa ´Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön merkityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle´ käsiteltävät henkilötiedot**

Kyseessä on Proseminaari tutkielma. Tutkimuksemme tarkoituksena on selvittää kaupungin kuuden positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olleen päiväkodin varhaiskasvatuksen henkilöstön kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta, sen merkityksestä ja vaikutuksista varhaiskasvatuksessa. Tutkimus on laadullinen tutkimus, jonka aineisto muodostuu kyselystä positiivisen pedagogiikan kehittämistyössä mukana olevien päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Kysely toteutetaan verkkokyselynä ja sitä analysoidaan aineistolähtöisen sisällönanalyysin kautta. Proseminaari tehdään kevään 2022 aikana.

Tutkimuksessa Sinusta kerätään seuraavia henkilötietoja: ammattinimike (varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, ryhmäavustaja tai joku muu, mikä).

Tämä tietosuojailmoitus on julkaistu tutkimuksen verkkosivulla ja tutkittavalle on annettu suora linkki sähköiseltä kyselylomakkeelta näihin tietoihin.

Henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste tutkimuksessa/arkistoinnissa

Käsittely on tarpeen tieteellistä tai historiallista tutkimusta taikka tilastointia varten ja se on oikeasuhtaista, sillä tavoiteltuun *yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden* (tietosuojain 4 §:n 3 kohta)

Yleisen edun mukainen tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus (tietosuojalaki 6 §)

Henkilötietojen siirto EU/ETA ulkopuolelle

Tutkimuksessa tietojasi ei siirretä EU/ETA -alueen ulkopuolelle.

Henkilötietojen suojaaminen

Henkilötietojen käsittely tässä tutkimuksessa perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuuhenkilöt. Henkilötietojasi käytetään ja luovutetaan vain tieteellistä tutkimusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, että Sinua koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille.

Tutkimuksessa käsiteltävät henkilötiedot suojataan

käyttäjätunnuksella salasanalla käytön rekisteröinnillä kulunvalvonnalla
(fyysinen tila) muulla tavoin, miten:

Tutkimuksesta on tehty **erillinen tietosuojan vaikutustenarvio**/tietosuojavastaavaa on kuultu vaikutustenarvioinnista

Kyllä Ei, koska tämän tutkimuksen vastuullinen johtaja on tarkastanut, ettei vaikutustenarviointi ole pakollinen.

Tutkijat ovat suorittaneet tietosuojaja tietoturvakoulutukset

Kyllä

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusrekisteri hävitetään 7/2022 mennessä tai tutkimuksen hyväksymisen ja julkaisemisen jälkeen.

Rekisterinpitäjät ja tutkimuksen tekijät

Johanna Heikkinen

Sesse Talja

Henkilötietojenkäsittelijä

Varhaiskasvatuksenpäällikkö

Proseminaarin ohjaaja:

Tiina Lämsä

Rekisteröidyn oikeudet

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa. Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Profilointi ja automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa henkilötietojasi ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon. Tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ei ole henkilökohtaisten ominaisuuksiesi arviointi, ts. profilointi vaan henkilötietojasi ja ominaisuuksia arvioidaan laajemman tieteellisen tutkimuksen näkökulmasta.

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä Sesse Taljaan tai Johanna Heikkiseen.

Tietoturvaloukkauksesta tai sen epäilystä ilmoittaminen Jyväskylän yliopistolle

<https://www.jyu.fi/fi/yliopisto/tietosuojailmoitus/ilmoita-tietoturvaloukkauksesta>

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavalettu.

Tietosuojavaletetun toimiston ajantasaiset yhteystiedot:

<https://tietosuoja.fi/etusivu>

Liite 5. Esimerkki aineiston analyysistä.

PELKISTETTY ILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
<p>Varhaiskasvatushenkilöstön hyvään keskittyminen</p> <p>Hyvien asioiden löytäminen lapsesta</p> <p>Hyvän huomaaminen</p> <p>Positiivinen suhtautuminen</p> <p>Näkemällä lapsessa hyvä Omien vahvuuksien tunnistaminen</p> <p>Lapsen itsetunnon vahvistaminen</p> <p>Luoda uskoa lapsen omiin kykyihin ja taitoihin</p> <p>Tuetaan lasta vahvuuksissa</p> <p>Varhaiskasvatuksen henkilöstö kiinnittää huomiota</p>	<p>Hyvän ja vahvuuksien huomaaminen</p>	<p>Positiivinen pedagogiikka näkyväksi tekeminen</p>	<p>Positiivisen pedagogiikan kehittämistyön tuomia muutoksia varhaiskasvatuksessa</p>
<p>Lasta kannustaminen ja opettaminen</p> <p>Lapsen kehuminen</p> <p>Varhaiskasvatuksen henkilöstön antama positiivinen palaute</p> <p>Lapsen rohkaiseminen</p>	<p>Kannustaminen ja kehuminen</p>		

Liite 6. Tutkimuksen kyselyyn vastaajat ammattinimikkeittäin.